Diputació Barcelona

Guia metodològica per a la monetització dels estalvis energètics generats pel sector públic en base al sistema de Certificats d'Estalvi Energètic (CAE)

Col·lecció **Eines**
Sèrie Medi Ambient **6**

Guia metodològica per a la monetització dels estalvis energètics generats pel sector públic en base al sistema de Certificats d'Estalvi Energètic (CAE)

Diputació Barcelona

Sèrie Medi Ambient 6

Guia metodològica per a la monetització dels estalvis energètics generats pel sector públic en base al sistema de Certificats d'Estalvi Energètic (CAE)

Coordinació
Albert Vendrell Roca, cap de la Secció de Transició Energètica i Descarbonització, Servei de Canvi Climàtic i Sostenibilitat
Rosaura Arbonés Casals i Josep Verdaguer Espaulella, Secció de Transició Energètica i Descarbonització, Servei de Canvi Climàtic i Sostenibilitat

Equip redactor
SD Verdia:
Director del projecte: Martí Arribas Álvarez, advocat
Equip d'advocats de Regulatori: Juan Martínez Oset
Equip d'advocats de Dret Públic: Lara Campanario Ciaurri
Advocats experts en el Sistema CAE: Uri Geigle i Ángel Almonacid Pegalajar

1a edició
Juny de 2026

© de l'edició
Diputació de Barcelona

© dels textos
Els autors

Producció i edició
Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional de la Diputació de Barcelona

Impressió
Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

Dipòsit legal: B 13219-2026

Índex

Benvinguda 6

Resum executiu 8

1. Part 1: Introducció al sistema CAE 10

1.1. Marc normatiu 11

1.2. Definicions i conceptes 11
1.2.1. Estalvi d'energia 11
1.2.2. Certificat d'estalvi energètic (CAE) 12

1.3. Agents que intervenen en el sistema CAE 13
1.3.1. Subjecte obligat (SO) 13
1.3.2. Subjecte delegat (SD) 14
1.3.3. Usuari final o beneficiari 14
1.3.4. Propietari de l'estalvi 15
1.3.5. Verificador de l'estalvi energètic 15
1.3.6. Gestors autonòmics i coordinador nacional del sistema de CAE 15

1.4. Actuacions estandarditzades i actuacions singulars 16
1.4.1. Actuacions estandarditzades 16
1.4.2. Actuacions singulars 19

1.5. Procés d'obtenció i validació de CAE 19
1.5.1. Explicació del procés del sistema CAE 20
1.5.2. Quantitat mínima d'estalvi per a la sol·licitud d'emissió de CAEs 21

1.6. Diferenciació entre mercat de l'estalvi i mercat CAE 22

1.7. Compatibilitat amb ajudes o subvencions públiques 23

2. Part 2: Monetització dels estalvis energètics per part d'entitats públiques 25

2.1. Naturalesa jurídica de l'estalvi energètic 25

2.2. Monetització de l'estalvi energètic en actuacions d'eficiència energètica ja executades 28
2.2.1. Procediment previ per a l'alienació dels estalvis energètics 29
2.2.2. La subhasta dels estalvis energètics 29
2.2.3. Especialitats de les subhastes d'estalvis energètics 31
2.2.4. Exemples de subhastes d'estalvis energètics 33

2.3. Monetització dels estalvis energètics que es produeixin per noves inversions 33
2.3.1. La interpretació del miterd des de la vessant de la normativa del sistema CAE 33
2.3.2. La problemàtica jurídica des de la vessant del règim de contractació del sector públic 34
2.3.3. La problemàtica jurídica des de la vessant del règim patrimonial de les entitats locals 36
2.3.4. Opció recomanada: la previsió del càlcul dels estalvis energètics en els plecs del contracte per a la realització de l'actuació d'eficiència energètica i posterior cessió 38

2.4. Els contractes de rendiment energètic 39

2.5. Les oportunitats del sistema CAE per als ajuntaments, del paper a la pràctica 40

3. Annexos 42

3.1. Annex 1 42

3.2. Annex 2 44

3.3. Annex 3 45

3.4. Annex 4 45

3.5. Annex 5 46

3.6. Annex 6 46

3.7. Annex 7 47

Benvinguda

La transició energètica és un dels majors reptes del nostre temps i, alhora, ha d'esdevenir una oportunitat per avançar cap a un model energètic més sostenible, eficient i just. El món local tenim un paper clau en la promoció de polítiques que fomentin l'estalvi i l'eficiència, contribuint a la lluita contra l'escalfament global i a la millora de la qualitat de vida de la ciutadania.

En aquest context, els Certificats d'Estalvi Energètic (CAE) esdevenen una eina innovadora i estratègica per incentivar actuacions que redueixin el consum d'energia. Aquest mecanisme permet reconèixer i quantificar els estalvis aconseguits mitjançant projectes concrets, alhora que generar noves oportunitats de finançament per a polítiques climàtiques.

La present guia neix amb la voluntat d'apropar el funcionament dels CAE als ens locals, oferint una visió clara, pràctica i adaptada a la realitat municipal. El seu objectiu és facilitar la comprensió d'aquest instrument, així com orientar en la seva aplicació en projectes d'àmbit local, des de la rehabilitació energètica d'edificis, fins a la millora de l'enllumenat públic o la modernització d'equipaments i espais públics.

La guia vol ser també un instrument de suport tècnic per als equips municipals, proporcionant exemples, recomanacions i bones pràctiques que ajudin a identificar oportunitats i a superar qualsevol possible dificultat.

Creiem decididament que una aplicació massiva dels CAE al món local pot contribuir als nostres objectius comuns de reducció d'emissions i d'acceleració de la nostra ambició climàtica. Per això, us encoratjo a endinsar-vos en aquesta guia per aprofitar les enormes oportunitats que el sistema CAE posa a l'abast dels municipis, i a seguir comptant amb la Diputació de Barcelona per a avançar plegats en la transició energètica i la descarbonització.

Marc Serra Solé
President delegat de l'Àrea d'Acció Climàtica i Transició Energètica

Resum executiu

Les administracions públiques tenen un paper fonamental en la transició energètica, no només com a gestores de recursos, sinó també com a referent per al conjunt de la societat. En aquest sentit, el sector públic té una oportunitat única per aprofitar el Sistema de Certificats d'Estalvi Energètic (Sistema CAE), com a instrument per impulsar l'eficiència energètica. Aquesta orientació va en la línia del mandat establert per la Directiva (UE) 2023/1791 del Parlament Europeu i del Consell de 13 de setembre de 2023 relativa a l'eficiència energètica, que insta les administracions públiques a exercir un paper de lideratge i exemple en aquesta matèria.

D'acord amb aquesta normativa, els organismes públics hauran de reduir anualment el seu consum d'energia, en coherència amb els objectius fixats a nivell comunitari. Aquest deure de reducció comportarà un increment de la inversió en actuacions d'eficiència energètica, la qual cosa generarà més estalvis que el sector públic haurà de poder monetitzar adequadament.

Aquesta guia, adreçada específicament als organismes públics locals, s'estructura en dues parts. A la primera, s'ofereix una introducció al Sistema CAE, amb la descripció dels conceptes clau i dels actors implicats. Cal partir de la premissa que les administracions públiques poden ser titulars d'estalvis energètics en la mesura que realitzin inversions que comportin una reducció del consum. Tanmateix, generalment no podran ser titulars dels certificats d'estalvi energètic, atès que només els subjectes obligats i els subjectes delegats poden arribar a ser-ne propietaris.

La segona part presenta les diferents vies disponibles perquè les administracions públiques locals puguin cedir els estalvis generats i, així, beneficiar-se econòmicament del sistema. Es conclou que, des del punt de vista del dret administratiu, els estalvis energètics propietat dels ens públics tenen la consideració de béns patrimonials. Aquesta qualificació implica l'observança d'una sèrie de procediments per poder monetitzar-los. Com a regla general, s'haurà de recórrer al procediment de subhasta, si bé excepcionalment pot ser possible el mecanisme de l'adjudicació directa i la permuta.

La guia també analitza la possibilitat de cedir els estalvis futurs que es generin en el marc de contractes públics destinats a actuacions d'eficiència energètica. Tot i això, aquesta opció presenta diverses dificultats, tant des de la perspectiva de la normativa de contractació pública com des d'altres vessants normatives. Per aquest motiu, es considera que l'opció més garantista per a l'alienació dels estalvis energètics de les administracions locals és la subhasta. No obstant això, en els futurs contractes del sector públic, es recomana incloure una clàusula que obligui l'adjudicatari a calcular i recopilar tota la documentació necessària per poder cedir posteriorment l'estalvi energètic generat.

El Sistema CAE a Espanya és encara un mecanisme relativament recent, que tot just comença a prendre forma, però es preveu que tingui un paper clau en l'assoliment dels objectius de transició energètica. Les administracions públiques disposen ara d'una oportunitat decisiva per aprofitar plenament aquest instrument. Amb aquesta guia es pretén oferir orientació i claredat perquè cada vegada més entitats locals se sentin capacitades per participar activament en el Sistema CAE i transformar l'estalvi energètic en nous recursos al servei de la comunitat.

1. Part 1: Introducció al Sistema CAE

L'origen normatiu del Sistema CAE es troba a la Directiva 2012/27/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2012, relativa a l'eficiència energètica, que estableix objectius vinculants d'estalvi energètic per als Estats membres. A Espanya, aquesta directiva s'ha transposat mitjançant la creació del Sistema Nacional d'Obligacions d'Eficiència Energètica (SNOEE), dins del qual opera el Sistema CAE des de l'any 2023.

Abans de la implantació del Sistema CAE, es designaven determinats operadors obligats a assolir objectius d'estalvi, anomenats Subjectes Obligats (SO), els quals havien de realitzar aportacions econòmiques al Fons Nacional d'Eficiència Energètica (FNEE). Amb els recursos del FNEE es finançaven mesures, com ara programes de subvencions, destinades a incrementar l'eficiència energètica en diversos sectors i a contribuir al compliment de les obligacions d'estalvi nacional establertes.

Tanmateix, aquest sistema basat en subvencions no resultava prou àgil ni permetia dinamitzar l'estalvi energètic al mateix ritme que creixien els objectius establerts per la Unió Europea. Per tal d'adaptar-se a aquestes noves necessitats, el Govern espanyol ha implantar el Sistema CAE, un mecanisme més eficient i flexible per promoure actuacions d'eficiència energètica.

Actualment, d'acord amb la normativa que regeix el SNOEE i el Sistema CAE, els SO poden fer assolir les seves obligacions a través de dues vies:

- mitjançant aportacions econòmiques al FNEE; o bé
- adquirint i aportant al FNEE certificats d'estalvi energètic (CAE o CAEs) prèviament generats. Aquests certificats acrediten oficialment l'estalvi anual d'un (1) quilowatt hora (kWh) d'energia final i s'emeten després que un tercer acreditat verifiqui les actuacions d'estalvi energètic, d'acord amb metodologies regulades. La validació i el registre dels CAE es realitzen a través d'una plataforma electrònica que en garanteix la traçabilitat, la transparència i la fiabilitat.

En conjunt, el Sistema CAE es consolida com un instrument eficaç per assolir els objectius nacionals i internacionals de sostenibilitat i transició energètica, ja que incentiva l'adopció de tecnologies més sostenibles, contribueix a la reducció dels costos energètics i fomenta la participació activa de tots els sectors en la transformació cap a un model energètic més eficient i baix en emissions.

En aquesta primera part de la guia s'exposaran les qüestions bàsiques del Sistema CAE, com ara el marc normatiu, els conceptes clau, els agents implicats i el funcio-

nament dels mercats, amb l'objectiu que el lector adquireixi una visió global del sistema i disposi dels coneixements necessaris per afrontar la segona part de la guia, centrada en la monetització dels estalvis energètics per part dels ens locals.

1.1. Marc Normatiu

El règim jurídic del Sistema CAE a Espanya es fonamenta en un conjunt de normes legals, reglamentàries i administratives que estableixen tant el marc general de les obligacions en matèria d'eficiència energètica com els aspectes operatius del propi sistema. La normativa es detalla a l'**Annex 1.**

1.2. Definicions i conceptes

La comprensió del Sistema CAE requereix un coneixement previ dels conceptes bàsics que en formen part. Aquesta base conceptual és especialment rellevant tant per els ens privats com per a les administracions públiques, que poden participar en el Sistema CAE a través de la realització d'actuacions d'eficiència energètica.

Un dels aspectes conceptuals rellevants és la diferència entre estalvi d'energia i certificat d'estalvi d'energia. Aquesta distinció no és només terminològica, sinó que té implicacions jurídiques i operatives, especialment a l'hora d'entendre què és exactament allò que es pot cedir o transferir dins del Sistema CAE. Com s'explicarà a continuació, en general, les administracions públiques, al realitzar una actuació d'eficiència energètica, únicament generen estalvis d'energia, sense que puguin ésser titulars dels CAEs, ja que només els SO i els subjectes delegats poden arribar a ser-ne propietaris.

1.2.1. Estalvi d'Energia

L'estalvi d'energia es defineix com la reducció del consum d'energia final assolida mitjançant una intervenció o una millora en l'eficiència energètica d'un procés, installació o activitat. Aquest estalvi pot tenir diverses procedències, com ara l'optimització d'equips, la millora en la gestió energètica o la incorporació de tecnologies més eficients.

L'estalvi d'energia es mesura com la quantitat d'energia que no s'ha consumit gràcies a la implementació d'una actuació eficient. En el marc del Sistema CAE, aquest estalvi ha de ser verificat i certificat per un organisme autoritzat, i s'expressa en termes d'energia final estalviada, que es materialitza en l'emissió del CAE.

La normativa reguladora del Sistema CAE a Espanya no ofereix una definició ni un tractament sistemàtic sobre la naturalesa jurídica de l'estalvi energètic. Aquesta manca de qualificació legal ha donat lloc a diverses propostes doctrinals que, des del punt de vista del Dret privat, intenten conceptualitzar l'estalvi com una entitat jurídica susceptible d'apropiació i circulació jurídica.

En aquest sentit, es pot sostenir que l'estalvi energètic és un bé moble de caràcter immaterial, en la mesura que representa una realitat amb valor econòmic i susceptible de transmissió, tot i mancar de substància corporal.

Una altra variant vàlida és entendre'l com un dret de crèdit, atès que la seva finalitat és instrumentalitzar-se en forma de CAE i vincular-se al compliment d'una obligació envers l'Administració, és a dir, les obligacions del SNOEE.

Igualment, es pot proposar la seva assimilació a la categoria de títol valor, ja que el certificat actua com un document representatiu d'un estalvi energètic verificable, transmissible i amb valor econòmic. Aquesta interpretació també permetria la circulació dels estalvis energètics dins del tràfic jurídic com un actiu financer.

A mode de conclusió, tot i que la categorització definitiva dels estalvis energètics s'haurà d'anar definint amb el temps, cal tenir present que ja constitueixen un actiu existent al mercat i objecte de transacció, tal com reconeix la mateixa definició normativa. Aquest fet permet defensar-ne la negociabilitat dins del tràfic jurídic i econòmic, un aspecte que, en la pràctica, resulta essencial per poder operar efectivament amb estalvis energètics.

1.2.2. Certificat d'Estalvi Energètic (CAE)

El CAE constitueix l'instrument jurídic-administratiu mitjançant el qual s'acredita oficialment l'assoliment d'un estalvi en el consum d'energia final[1]. Es tracta d'un document de naturalesa electrònica, amb plena validesa jurídica dins l'àmbit del SNOEE, la seva emissió resta condicionada a la prèvia verificació i validació dels estalvis energètics obtinguts mitjançant una actuació concreta d'eficiència energètica.

En aquest cas, el mateix RD 36/2023 no ofereix dubtes pel que fa a la naturalesa jurídica dels CAEs, ja que els defineix com a béns mobles negociables[2]. Cada CAE representa una unitat d'estalvi energètic quantificada en 1 kilowatt hora (kWh) d'energia final estalviada de manera anual[3]. D'aquesta manera, el CAE es configura com una unitat de compte normalitzada dins del sistema, fet que en permet la utilització com a mitjà de compliment normatiu, actiu econòmic i element transferible dins del tràfic jurídic.

El procediment per a l'obtenció d'un CAE, exposat amb major detall a l'apartat 5, s'inicia amb l'execució d'una actuació susceptible de generar estalvis energètics mesurables, els quals han de ser objecte de verificació tècnica independent mitjançant auditoria, monitoratge o càlcul segons una metodologia aprovada i, posteriorment, de validació per part de l'autoritat competent designada a aquest efecte. Un cop validat, l'estalvi es registra a la plataforma electrònica del sistema i dona lloc a l'emissió del certificat corresponent.

Des d'una perspectiva funcional, els CAEs exerceixen un paper essencial per facilitar el compliment de les obligacions d'estalvi energètic imposades als SO en virtut

1. D'acord amb el que estableix l'article 2.b) del Reial Decret 36/2023, de 24 de gener, pel qual s'estableix un sistema de Certificats d'Estalvi Energètic (RD 36/2023), els CAE són un document electrònic que estableix el reconeixement fefaent de l'estalvi anual de consum d'energia final derivat d'una actuació d'eficiència energètica realitzada bé d'acord amb el catàleg a què es refereix l'article 18 d'aquest Reial Decret, bé sota la consideració d'actuació singular.

2. En atenció a l'article 15.1 del RD 36/2023, els CAE són béns mobles negociables. Poden ser mantinguts, adquirits o transferits per subjectes obligats i/o subjectes delegats, d'acord amb el que disposa aquest Reial Decret.

3. De conformitat amb l'article 8.2 del RD 36/2023, els CAE s'emeten pel valor d'un quilowatt hora (1 kWh), sense posicions decimals, i seran indivisibles.

del SNOEE. Igualment, poden ser utilitzats pels anomenats Subjectes Delegats (SD), autoritzats per actuar en representació dels anteriors[4].

Els CAEs són, per tant, transmissibles sense necessitat d'intermediació obligatòria, i poden ser objecte d'operacions de compravenda entre SO i SD, sempre que els titulars siguin les persones físiques o jurídiques que hagin generat l'estalvi o que l'hagin adquirit legítimament i convertit en CAE. Aquesta possibilitat de transmissió reforça el caràcter patrimonial del certificat i la seva idoneïtat com a instrument econòmic flexible dins un mercat regulat d'eficiència energètica.

1.3. Agents que intervenen en el Sistema CAE

Una vegada exposada la diferència entre l'estalvi energètic i el CAE, és important analitzar també els diferents agents que intervenen en el Sistema de CAE. Aquest sistema compta amb la participació de diversos actors, cadascun amb rols i funcions específiques, definits dins del marc normatiu establert pel Reial Decret 36/2023 i per l'Ordre TED/815/2023.

La correcta comprensió d'aquests agents, tant públics com privats, és clau per entendre el funcionament global del Sistema CAE i per identificar les oportunitats i responsabilitats que poden assumir els ens locals dins d'aquest esquema. A continuació, s'exposen els principals agents implicats, així com les seves atribucions i relacions dins del Sistema de CAE.

1.3.1. Subjecte Obligat (SO)

Els SO són les entitats designades per la normativa com a responsables del compliment de les quotes anuals d'estalvi energètic. Aquest col·lectiu està integrat per les empreses comercialitzadores d'electricitat i gas natural, així com pels operadors majoristes de productes petrolífers i de gasos liquats del petroli (GLP)[5].

Aquestes entitats estan legalment obligades a assolir un volum determinat d'estalvi energètic en cada exercici anual, segons els objectius fixats en l'ordre ministerial corresponent a cada any (per exemple, l'Ordre TED/243/2025, per a l'exercici 2025). Per donar compliment a aquestes obligacions, els SO disposen de dues vies principals:

- Contribució econòmica al FNEE: El Fons Nacional d'Eficiència Energètica, gestionat per l'Institut per a la Diversificació i l'Estalvi de l'Energia (IDAE), constitueix un

4. D'acord amb l'article 2.i) del RD 36/2023, són titulars del CAE el subjecte obligat o subjecte delegat a favor del qual s'ha emès un CAE o bé que l'hagi adquirit mitjançant un negoci jurídic de compravenda. Tanmateix, l'article 17.2 de la Ordre TED/815/2023, de 18 de juliol, per la qual es desenvolupa parcialment el Reial decret 36/2023, de 24 de gener, pel qual s'estableix un Sistema de Certificats d'Estalvi Energètic (Ordre TED/815/2023), preveu que els CAEs vàlids seran visibles per als subjectes obligats i els subjectes delegats en el Registre Nacional de CAE i podran ser objecte de compravenda o liquidació per qui en sigui el titular en cada moment.

5. Segons l'article 3.1 del RD 36/2023, el Sistema de CAE s'aplicarà a aquells que tinguin la condició de subjectes obligats del SNOEE, d'acord amb el que s'estableix a l'article 69.1 de la Llei 18/2014, de 15 d'octubre.
L'article 69.1 de la Llei 18/2014, de 15 d'octubre assenta la creació del sistema nacional d'obligacions d'eficiència energètica, en virtut del qual s'assignen a les empreses comercialitzadores de gas i electricitat, als operadors de productes petrolífers a l'engròs i als operadors de gasos liquats del petroli a l'engròs com a subjectes obligats del sistema d'obligacions, una quota anual d'estalvi energètic d'àmbit nacional, anomenada obligacions d'estalvi.

instrument financer de suport a les polítiques públiques en matèria d'estalvi i eficiència energètica. Els SO poden complir les seves obligacions mitjançant aportacions dineràries calculades segons els criteris establerts anualment.

- Liquidació de les obligacions mitjançant CAEs: Alternativament, els SO poden satisfer les seves quotes presentant CAEs, ja sigui com a resultat d'actuacions pròpies d'eficiència energètica o mitjançant l'adquisició de CAEs al mercat. Aquesta modalitat ofereix una via més flexible i, potencialment, més econòmica per donar compliment a les obligacions normatives.

El funcionament del Sistema CAE es fonamenta en la possibilitat que tenen els SO d'adquirir CAEs a un cost inferior al que suposaria la contribució directa al FNEE. Així, les persones o entitats que aconsegueixen generar estalvis energètics poden obtenir un benefici econòmic a canvi dels seus estalvis, mentre que els SO poden reduir les seves aportacions monetàries al FNEE mitjançant la liquidació de CAEs. Aquest mecanisme incentiva l'eficiència energètica i afavoreix la dinamització del mercat d'estalvis.

1.3.2. Subjecte Delegat (SD)

Els SD són persones jurídiques, públiques o privades, degudament acreditades pel Coordinador Nacional del Sistema CAE per actuar com a intermediaris entre els generadors d'estalvi energètic i els SO.

A diferència d'aquests darrers, els SD no tenen l'obligació legal d'assolir quotes anuals d'estalvi energètic; tanmateix, la seva participació pot ésser essencial per garantir el funcionament i la dinamització del sistema. Mitjançant un acord formal de delegació amb un SO, els SD assumeixen el compromís d'aconseguir estalvis verificables per a un o diversos SO.

Per poder operar com a SD, l'entitat ha de complir els requisits tècnics, administratius i de solvència establerts en la normativa aplicable[6].

1.3.3. Usuari final o beneficiari

Als efectes del Sistema CAE, s'entén per usuari final o beneficiari tota persona física o jurídica que obté el benefici directe derivat de l'execució d'una mesura d'eficiència energètica.

L'usuari final o beneficiari poden tenir aquesta condició sense necessitat d'haver-la executat directament o haver-ne assumit la inversió. En alguns casos, la implemen-

6. De conformitat amb l'article 9.2 del RD 36/2023, les persones jurídiques que vulguin ser reconegudes com a SD hauran d'acreditar davant el Coordinador Nacional del Sistema CAE que compleixen uns requisits mínims de capacitat legal, competència tècnica en eficiència energètica i solvència econòmica. Concretament, han de tenir personalitat jurídica pròpia i nacionalitat espanyola, d'un Estat membre de la UE o d'un tercer Estat amb establiment permanent a Espanya; disposar de personal amb experiència demostrable en eficiència energètica; i estar al corrent de les obligacions fiscals i amb la Seguretat Social, no estar en concurs ni liquidació, acreditar solvència i tenir una assegurança de responsabilitat civil vigent. Els detalls concrets es determinen a l'article 3 i següents de l'Ordre TED/815/2023.

tació de la mesura és duta a terme per un tercer, mentre que l'estalvi energètic generat repercuteix directament en benefici de l'usuari final, ja sigui en forma d'estalvi econòmic, millora de la competitivitat o reducció de la petjada de carboni.

1.3.4. Propietari de l'estalvi

Es considera propietari de l'estalvi aquella persona física o jurídica, pública o privada, que assumeix la inversió d'una actuació d'eficiència energètica, generant un estalvi en el consum d'energia final verificable d'acord amb la normativa aplicable, o bé aquella a qui li ha estat cedit l'estalvi generat per aquesta actuació.

Així, el propietari pot ser una administració pública, una empresa privada, una entitat sense ànim de lucre o qualsevol altra persona física o jurídica que promogui o executi l'actuació d'eficiència energètica.

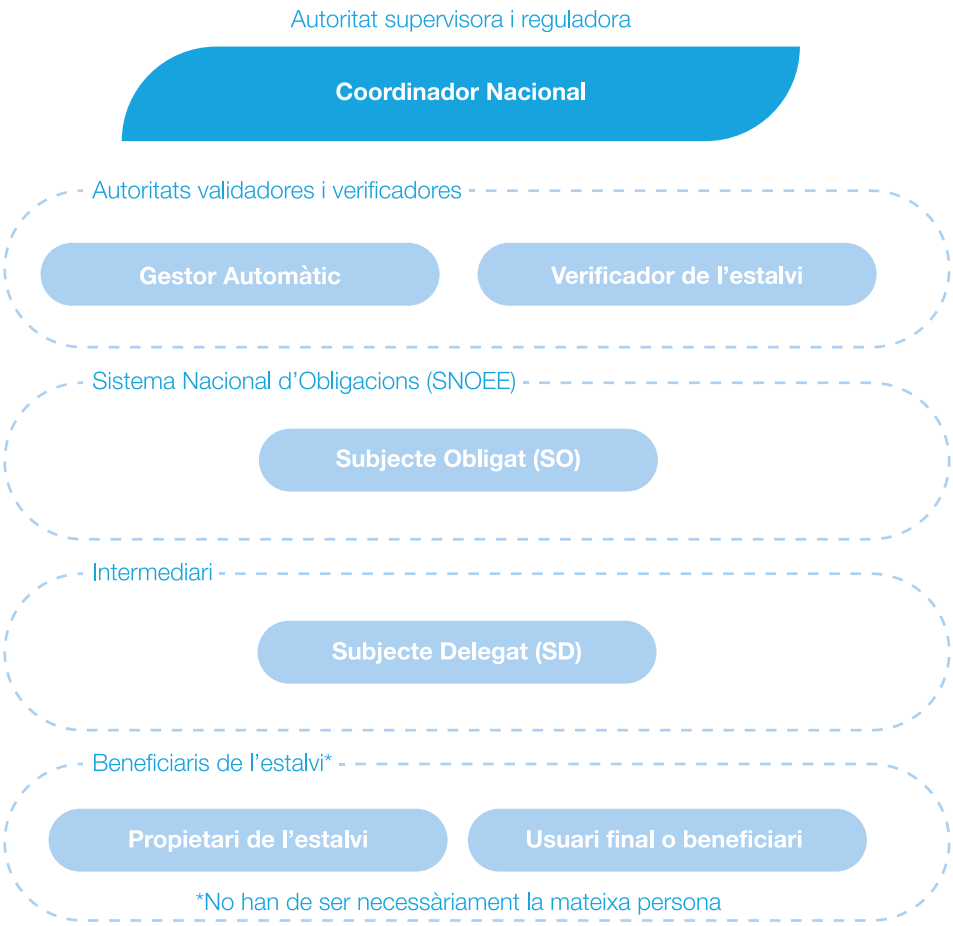
1.3.5. Verificador de l'estalvi energètic

El verificador de l'estalvi energètic és una entitat independent, acreditada per l'Entitat Nacional d'Acreditació (ENAC), responsable de revisar i certificar que les mesures d'eficiència energètica implementades s'han executat correctament i que els estalvis d'energia declarats són reals i verificables.

1.3.6. Gestors Autonòmics i Coordinador Nacional del sistema de CAE

El Sistema CAE també compta amb la participació dels gestors autonòmics, que representen les administracions regionals i col·laboren en la gestió i supervisió del sistema a nivell territorial. A Catalunya, el gestor autonòmic és l'Institut Català d'Energia (ICAEN).

Addicionalment, el coordinador nacional del sistema de CAE, designat pel Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITERD), és l'encarregat de garantir el correcte funcionament del sistema a escala estatal. Aquest coordinador centralitza la informació relativa al sistema, supervisa el compliment de les obligacions establertes pels SO, i facilita la cooperació entre els diferents actors implicats.

1.4. Actuacions estandarditzades i actuacions singulars

Una vegada identificats els conceptes bàsics i els agents que participen en el Sistema CAE, cal també tenir en compte que una actuació d'eficiència energètica, susceptible de generar estalvis energètics, es pot distingir entre dos tipus d'actuacions en funció de la seva naturalesa tècnica i replicabilitat.

Per una banda existeixen les actuacions estandarditzades i, per altra, les actuacions singulars. Ambdues tenen el potencial de generar estalvis energètics i, per tant, poden donar dret a l'emissió de CAE. No obstant això, el seu tractament i els procediments per obtenir aquests certificats varien segons el tipus d'actuació.

1.4.1. Actuacions estandarditzades

Una actuació estandarditzada és aquella que, a causa de les seves característiques tècniques específiques i la seva capacitat de ser replicable, pot ser fàcilment implementada en diferents contextos o instal·lacions sense necessitat d'adaptacions substancials[7]. Aquest tipus de mesures es recullen en un catàleg oficial aprovat pel MITERD[8], el qual

7. De conformitat amb l'article 2.o) del RD 26/2023, una actuació estandarditzada és aquella actuació d'eficiència energètica que, per les seves característiques i particularitats tècniques, pugui ser fàcilment replicable.

8. El catàleg de mesures estandarditzades del Sistema CAE es pot consultar al següent enllaç.

estableix les bases per a la seva implementació i avaluació dels estalvis energètics generats.

El catàleg de mesures estandarditzades té una estructura ben definida i conté una fitxa tècnica per a cada mesura, la qual inclou:

- Metodologia de càlcul de l'estalvi energètic: Cada fitxa estableix la metodologia precisa per calcular l'estalvi d'energia final generat per la mesura estandarditzada, cosa que permet una avaluació uniforme i objectiva dels estalvis en qualsevol tipus d'instal·lació que implementi la mesura.

- Documentació justificativa: Per tal que els estalvis puguin ser reconeguts, cal presentar la documentació necessària de l'expedient CAE, la qual justifica que l'actuació s'ha executat conforme als paràmetres establerts a la fitxa tècnica, davant el Gestor Autonòmic.

L'avantatge de les actuacions estandarditzades és la seva capacitat per ser replicades en diverses instal·lacions, cosa que en facilita l'adopció per part de múltiples entitats, tant públiques com privades. A més, el procés per a l'obtenció de CAE en aquest tipus d'actuacions és àgil, atès que els procediments estan preestablerts i no requereixen una validació individualitzada en cada cas, sinó que es segueixen els procediments del catàleg.

Per al cas dels ens públics locals, s'ofereix un llistat obert de fitxes tècniques[9] amb les actuacions estandarditzades més habituals amb les que es poden trobar les administracions en el seu dia a dia:

- **TER010:** Rehabilitació de l'envolupant tèrmica d'edificis terciaris existents amb superfície afectada major del 25 %.

- **TER020:** Rehabilitació de la part opaca de l'envolupant tèrmica d'edificis terciaris amb superfície afectada inferior o igual del 25 % de l'envolupant tèrmica final.

- **TER030:** Substitució del sistema d'il·luminació sistemàticament amb fonts lluminoses i/o lluminàries tipus LED.

- **TER040:** Substitució de generador de climatització per bomba de calor aire-aire, aire-aigua o aigua-aigua.

- **TER050:** Sistema d'automatització i control per a edificis del sector terciari.

- **TER060:** Renovació o substitució de finestres en edificis terciaris existents.

- **TER070:** Nova implantació, substitució o ampliació d'instal·lació tèrmica en un edifici i piscina amb tecnologia solar tèrmica.

9. Cal tenir en compte que el catàleg de mesures estandarditzades no és estàtic, podent ésser revisat i actualitzat periòdicament. Aquesta actualització té com a objectiu adaptar-se a l'evolució del mercat, les millores tecnològiques i les noves tecnologies d'ús final de l'energia. D'aquesta manera, s'incorporen noves mesures que puguin generar estalvis energètics addicionals, i s'eliminen o modifiquen aquelles que ja no són viables o efectives a causa de l'obsolescència tecnològica o als canvis en les condicions del mercat. Per a consultar les fitxes vigents en tot moment, es recomana consultar les fitxes del següent enllaç.

- **TER080:** Rehabilitació profunda d'un edifici terciari existent.
- **TER100:** Substitució de caldera de combustió existent per bomba de calor.
- **TER 171:** Hibridació en mode paral·lel de caldera/es de combustió amb bomba de calor d'accionament elèctric en edificis no residencials situats a la zona climàtica B3 o B4.
- **TER172:** Hibridació en mode paral·lel de caldera/es de combustió amb bomba de calor d'accionament elèctric en edificis no residencials situats a la zona climàtica C1, C2, C3 o C4.
- **TER173:** Hibridació en mode paral·lel de caldera/es de combustió amb bomba de calor d'accionament elèctric en edificis no residencials situats a la zona climàtica D1, D2 o D3.
- **TER174:** Hibridació en mode paral·lel de caldera/es de combustió amb bomba de calor d'accionament elèctric en edificis no residencials situats a la zona climàtica E1.
- **TER175:** Hibridació en mode alternatiu de caldera de combustió amb bomba de calor d'accionament elèctric en edificis no residencials situats a la zona climàtica A3 o A4.
- **TER176:** Hibridació en mode alternatiu de caldera/es de combustió amb bomba de calor d'accionament elèctric en edificis no residencials situats a la zona climàtica B3 o B4.
- **TER177:** Hibridació en mode alternatiu de caldera/es de combustió amb bomba de calor d'accionament elèctric en edificis no residencials situats a la zona climàtica C1, C2, C3 o C4.
- **TER178:** Hibridació en mode alternatiu de caldera/es de combustió amb bomba de calor d'accionament elèctric en edificis no residencials situats a la zona climàtica D1, D2 o D3.
- **TER179:** Hibridació en mode alternatiu de caldera/es de combustió amb bomba de calor d'accionament elèctric en edificis no residencials situats a la zona climàtica E1.
- **TER180:** Substitució de les lluminàries del sistema d'il·luminació exterior permanent en horari nocturn.
- **TER181:** Substitució de les lluminàries del sistema d'il·luminació permanent en túnels del vial funcional.
- **TER182:** Substitució de les lluminàries del sistema d'il·luminació exterior temporal en horari nocturn de zones esportives a l'aire lliure, aparcaments exteriors o altres zones obertes.

- **TER220:** Substitució d'un sistema de ventilació existent (natural o mecànic) per un sistema de ventilació mecànica amb recuperació de calor d'alta eficiència en edificis no residencials.

- **TER280:** Substitució de bomba per una altra més eficient.

1.4.2. Actuacions singulars

Les actuacions singulars són aquelles que, per les seves característiques tècniques innovadores o específiques, no poden ser incloses en el catàleg de mesures estandarditzades. Aquestes mesures, tot i estar igualment orientades a la millora de l'eficiència energètica, no es poden replicar de manera uniforme en diferents instal·lacions a causa de la seva complexitat o especificitat tècnica. Per exemple, poden incloure innovacions tecnològiques que, tot i que poden generar estalvis energètics significatius, requereixen una avaluació més detallada.

Les actuacions singulars han de passar per un procés de validació addicional abans de poder generar el corresponent CAE. Aquest procés implica:

- Execució de l'actuació: Per tal que l'actuació singular sigui considerada, ha de ser executada d'acord amb els termes tècnics previstos i, posteriorment, s'ha de verificar que efectivament s'ha generat l'estalvi energètic.

- Verificació de l'estalvi energètic: Els estalvis anuals obtinguts han de ser confirmats per un verificador d'estalvi energètic independent. Aquest verificador serà l'encarregat de garantir que els estalvis obtinguts són reals, mesurables i compleixen amb les normatives vigents.

A diferència de les actuacions estandarditzades, el procés per obtenir els CAEs en el cas d'actuacions singulars requereix una validació posterior a l'execució de la mesura[10]. L'actuació singular no es basa en una fitxa predefinida en un catàleg, sinó que ha de ser avaluada cas per cas.

1.5. Procés d'obtenció i validació de CAE

Un cop familiaritzat amb els conceptes essencials del Sistema CAE, els agents que hi intervenen i la classificació de les actuacions susceptibles de generar estalvis energètics i posteriors CAEs, el lector ja disposa dels coneixements necessaris per tenir una visió global del sistema. Aquest s'estructura, en essència, al voltant de la generació d'estalvis energètics i la seva posterior validació i conversió en CAEs.

10. Opcionalment, abans d'executar una actuació singular i sempre que l'estalvi d'energia final previst per aquesta sigui superior a un gigawat hora (1 GWh), es podrà presentar davant del Coordinador Nacional un projecte de l'actuació on es recullin, com a mínim, les activitats a realitzar, els estalvis energètics esperats i la metodologia emprada per al seu càlcul. Tot l'anterior s'haurà de presentar amb una valoració prèvia favorable d'un verificador d'estalvi energètic acreditat per l'ENAC.
La valoració prèvia d'una actuació singular d'eficiència energètica en cap cas eximirà el sol·licitant de sotmetre l'actuació, un cop executada, a la posterior verificació de l'estalvi energètic assolit.

En aquest apartat s'ofereix una explicació detallada del funcionament del sistema, que pot complementar-se amb la consulta de l'esquema inclòs a l'Annex 2, aquest esquema és una traducció al català del diagrama accessible a la data de la confecció de la present guia a la plataforma web del MITERD.

1.5.1. Explicació del procés del Sistema CAE

El procés d'obtenció i validació dels CAEs està regulat pel RD 36/2023, de 24 de gener, i per l'Ordre TED/815/2023, de 18 de juliol, i s'inicia amb l'execució d'una actuació d'eficiència energètica susceptible de generar un estalvi energètic. Aquest estalvi energètic serà propietat de la persona física o jurídica, de naturalesa pública o privada, que hagi dut a terme la inversió (el propietari de l'estalvi) que podrà cedir els seus estalvis energètics a un tercer a canvi d'una contraprestació.

En cas de que es cedeixin els estalvis energètics generats a un tercer, caldrà signar un contracte privat de cessió d'estalvis[11]. A efectes del Sistema CAE, un tercer que no tingui condició de SO o SD que adquireixi estalvis energètics s'anomena "intermediari". És important tenir en compte aquesta distinció ja que, segons les indicacions del MITERD a la seva plataforma web, *"els Convenis CAE signats a partir del 15 de desembre de 2024 (inclòs) garantiran que, com a màxim, hi hagi hagut un sol intermediari entre el propietari original de l'estalvi i el subjecte obligat o delegat que sol·liciti l'emissió dels CAE"*.

Per altra banda, la cessió dels estalvis energètics a un SO o SD caldrà formalitzar-la mitjançant la firma d'un conveni CAE[12]. Aquest conveni ha d'incloure, entre d'altres, la identificació de les parts signants, la descripció de l'actuació, la localització geogràfica de la instal·lació, l'estalvi anual d'energia final, i el tipus de contraprestació oferta al propietari de l'estalvi. Així mateix, cal indicar la vida útil de l'actuació i un compromís de mantenir les mesures generadores d'estalvi durant tot aquest període.

Un cop signat el conveni, el SO o SD podrà sol·licitar l'emissió dels CAE corresponents, sempre que l'actuació s'hagi executat i hagi estat degudament verificada. En aquest sentit, la verificació dels estalvis anuals d'energia ha de ser realitzada per un verificador acreditat, que certifiqui que els estalvis són reals o estimats i compleixen els requisits establerts per a les actuacions estandarditzades o singulars. Cal destacar que el verificador no pot haver intervingut en l'execució de l'actuació i ha d'estar acreditat per ENAC per a dur a terme la verificació corresponent.

La sol·licitud d'emissió dels CAE només pot ser presentada per SO o SD, i ha d'incloure un dictamen favorable del verificador d'estalvi energètic. A més, la sol·licitud ha de recollir informació detallada sobre la ubicació de la instal·lació, l'estalvi energètic aconseguit, la vida útil de l'actuació i si aquesta ha rebut algun tipus d'ajut públic.

---

11. Segons la plataforma web del MITERD (accessible en el següent link), per a la transmissió de la titularitat dels estalvis entre parts que no siguin subjecte obligat ni subjecte delegat, caldrà formalitzar un contracte privat de cessió d'estalvis energètics. A través d'aquests contractes s'ha de garantir que el propietari original de l'estalvi rep la contraprestació corresponent i que es manté la traçabilitat entre les parts, des del propietari inicial fins al subjecte obligat o delegat. El seu contingut mínim ha de ser equivalent al del conveni CAE.

12. D'acord amb l'article 11 de l'Ordre TED/815/2023, perquè el SO o SD pugui esdevenir propietari de l'estalvi anual d'energia final generat per una actuació d'eficiència energètica sense haver realitzat la inversió, cal que signi un conveni CAE amb el propietari original d'aquest estalvi.

El procés de validació de la sol·licitud i d'emissió dels CAE recau sobre el Gestor Autonòmic corresponent, qui comprovarà que tota la documentació estigui completa i compleixi els requisits establerts. En cas que l'actuació d'estalvi energètic afecti més d'una comunitat autònoma, la validació i emissió dels CAE serà realitzada pel Coordinador Nacional.

Un cop la sol·licitud ha estat validada, s'emeten els CAEs, els quals són inscrits al Registre Nacional del Sistema de CAE. Cada CAE té un valor unitari d'un quilowatt hora (1 kWh) i és vàlid a nivell estatal, amb una validesa de tres anys des de la finalització de l'actuació o fins a l'1 de gener de 2031, el que es produeixi abans. Durant aquest període, els CAEs poden ser negociats o utilitzats pel seu titular. Un cop perdin la seva validesa, deixaran de tenir la consideració d'actius.

1.5.2. Quantitat mínima d'estalvi per a la sol·licitud d'emissió de CAEs

Un últim aspecte que cal tenir en compte pel que fa al procés del Sistema CAE és l'exigència legal pel que fa a la quantitat mínima d'estalvi anual (30 MWh) que s'ha de sol·licitar per a l'emissió dels CAEs[13]. Aquesta limitació aplica per cada sol·licitud d'emissió de CAEs realitzada, per la qual cosa actuacions inferiors a 30 MWh s'hauran d'agrupar en una mateixa sol·licitud per a poder assolirà aquesta quantitat mínima.

Cal diferenciar entre l'agrupació per al procés de verificació i l'agrupació per al posterior procés d'emissió de CAE. Aquesta diferenciació és important donat que, per al procés de verificació, la normativa no estableix un mínim de MWh. És a dir, es pot verificar qualsevol actuació independentment de la quantitat d'estalvi que hagi generat. A més, existeix la possibilitat d'incloure en una mateixa sol·licitud de verificació diverses actuacions[14].

No obstant això, només es podran agrupar en la mateixa sol·licitud de verificació actuacions estandarditzades, de manera que, en cas d'actuacions singulars, no podrien agregar-se unes amb altres per a la verificació. A la pràctica, això pot comportar que actuacions singulars molt petites no siguin rendibles en el cas de que el cost de verificació resulti fins i tot superior al valor dels CAE generats. És un aspecte que s'haurà de valorar amb anticipació i estudiar cas a cas la viabilitat i rendibilitat econòmica dels CAEs que pugui originar aquesta classe d'actuacions.

Addicionalment, les actuacions estandarditzades que s'agrupin han d'haver estat executades en el mateix any i dins de l'àmbit territorial de la mateixa comunitat autònoma. A més, s'ha de tenir en compte que el verificador emetrà un únic dictamen de verificació per al conjunt de totes les actuacions agrupades. Si la verificació de qualsevol de les actuacions individuals resultés desfavorable emetrà dictamen desfavorable per a totes elles.

Tornant al procés d'emissió de CAEs, on sol·licituds han de comprendre com a mínim 30 MWh, sí que es poden incloure actuacions tant estandarditzades com singulars, sempre que totes elles comptin amb un dictamen de verificació favorable. És possible que hi hagin diversos dictàmens de verificació per totes les actuacions pre-

13. D'acord amb l'article 14.6 de l'Ordre TED 815/2023, cada sol·licitud haurà de contemplar una quantitat mínima d'estalvi d'energia de 30 MWh.

14. Vegis l'article 12.2 del RD 36/2023 i l'article 13.5 de l'Ordre TED/815/2023.

sentades, sempre que aquestes hagin estat executades en el mateix any i dins de l'àmbit territorial de la mateixa comunitat autònoma[15].

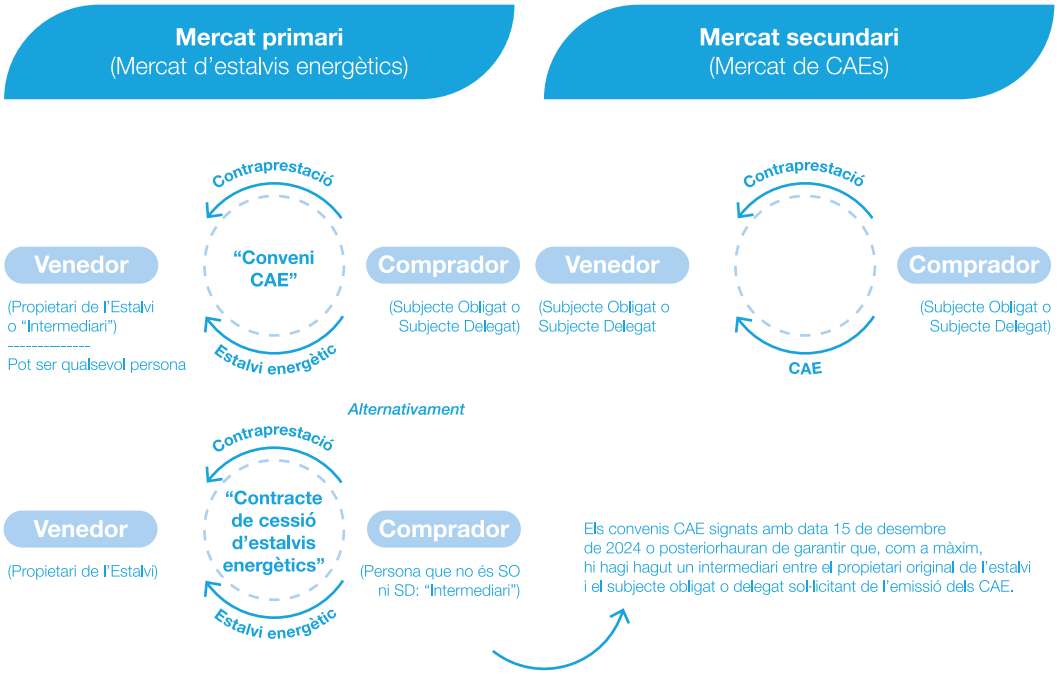
1.6. Diferenciació entre Mercat de l'estalvi i Mercat CAE

Una de les darreres qüestions a abordar en aquesta primera part de la guia és la diferenciació entre els mercats que operen dins del Sistema CAE. Tal com està configurat, el sistema distingeix entre dos mercats principals amb funcions diferenciades.

El primer és el *mercat primari*, o mercat d'estalvis energètics, on els propietaris dels estalvis, com ara els ens públics locals, poden cedir-los a canvi d'una contraprestació econòmica. Aquesta cessió permet als SO o als SD verificar i certificar els estalvis obtinguts, obtenint així l'emissió dels CAEs.

A partir d'aquí s'accedeix al *mercat secundari*, també anomenat mercat de CAEs, en el qual l'objecte de compravenda ja no és l'estalvi energètic sinó el certificat ja emès. Aquest mercat està restringit exclusivament als SO i SD, ja que només aquests poden ser titulars de CAEs.

Per tant, els ens públics locals que generen estalvis energètics poden operar únicament en el mercat primari, cedint els seus estalvis per tal que siguin convertits en certificats dins del sistema.

15. Vegis article 14.3 de l'Ordre TED/815/2023. Cal destacar que és possible sol·licitar emissió de CAE per actuacions que comprenguin territori de més d'una comunitat autònoma, de manera que l'expedient d'emissió de CAE serà revisat directament pel Coordinador Nacional del sistema CAE, en lloc d'un gestor autonòmic. No obstant això, atès que l'abast d'aquesta guia se circumscriu a actuacions executades per ens del sector públic dins del territori català, creiem procedent no entrar en més detalls sobre aquesta mena d'actuacions, atès que no es produiran.

1.7. Compatibilitat amb ajudes o subvencions públiques

Finalment, abans d'entrar a analitzar les diferents vies de què disposen els ens públics locals per monetitzar els seus estalvis energètics, cal fer esment a la compatibilitat del Sistema CAE amb altres ajuts o subvencions públiques destinades a la realització d'actuacions d'eficiència energètica.

En termes generals, el finançament d'actuacions d'eficiència energètica amb el Sistema CAE serà compatible amb programes públics d'ajuda o de subvencions. No obstant això, una de les principals excepcions a aquesta compatibilitat és la relativa a les actuacions finançades amb càrrec al FNEE[16].

Pel que fa a la resta de subvencions públiques i ajudes, el finançament d'actuacions d'eficiència energètica mitjançant aquestes serà compatible amb l'obtenció d'una contraprestació del Sistema CAE, sempre que la suma de les ajudes, subvencions i contraprestació dels Sistema CAE no superi el 100 % de la inversió total[17]. Per assegurar la transparència i el correcte seguiment de les ajudes públiques, en el procés de sol·licitud d'emissió dels CAE, s'ha d'incloure una declaració responsable formalitzada pel propietari original de l'estalvi energètic. Aquesta declaració ha d'especificar si l'actuació generadora de l'estalvi ha sol·licitat o rebut suport de cap programa públic d'ajudes. En cas afirmatiu, la declaració ha d'incloure els següents detalls:

- El nom del programa d'ajudes.
- L'entitat o òrgan gestor del programa.
- L'any de la disposició reguladora del programa.
- La quantia de l'ajuda obtinguda o esperada.

Aquest requisit s'estableix a l'article 14.9.k de l'Ordre TED/815/2023, de 18 de juliol, i té com a objectiu garantir que les ajudes públiques siguin correctament informades i que no es produeixi una sobrecompensació per part dels beneficiaris.

Aquest sistema de compatibilitat pot afectar als ajuntaments que hagin rebut ajudes del Programa Renovables 2030 de la Diputació de Barcelona. Una de les actuacions subvencionables del Programa són les renovacions de l'enllumenat públic, una actuació susceptible de generar estalvis energètics. Si bé els fons del Programa Renovables 2030 provenen exclusivament de la Diputació de Barcelona i, per tant, són compatibles amb el Sistema CAE, aquests ajuts poden arribar a finançar fins al 75 % del cost total del projecte. Per tant, caldrà que els ajuntaments siguin conscients

16. Segons el que disposa l'article 14.8 de l'Ordre TED/815/2023, de 18 de juliol, aquelles actuacions que rebin finançament directe del FNEE no seran elegibles per a l'emissió de CAE.

17. De conformitat amb l'article 19.3 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions, l'import de les subvencions no podrà, en cap cas, ser d'una quantia tal que, de manera aïllada o en concurrència amb altres subvencions, ajuts, ingressos o recursos, superi el cost de l'activitat subvencionada.
El Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITERD) considera que la remuneració obtinguda per la venda dels estalvis energètics generats a partir d'una actuació d'eficiència energètica s'inclou dins el concepte "d'ingressos o recursos". Per tant, la suma dels ingressos obtinguts a través del Sistema CAE i de l'import de la subvenció no podrà superar el cost de l'actuació d'eficiència energètica subvencionada.
No obstant això, en el cas de que no concorrin ajudes o subvencions i, per tant, no apliqui l'article 19.3 de la Llei 38/2003, la contraprestació provinent del Sistema CAE sí que podrà superar el 100% de la inversió total.

del topall establert a l'article 19.3 de la Llei 38/2003 i la suma dels ajuts del Programa Renovables 2030 i la venda dels estalvis energètics no superi el 100 % del a inversió realitzada.

2. Part 2: Monetització dels estalvis energètics per part d'entitats públiques

Tal com s'ha avançat, les entitats públiques propietàries d'estalvis energètics, és a dir, aquelles administracions o entitats del sector públic que han generat estalvis mitjançant inversions en actuacions d'eficiència energètica, tenen la possibilitat de cedir aquests estalvis a tercers, sempre que aquesta cessió compleixi amb els requisits legals i procedimentals establerts en la normativa patrimonial i contractual vigent que els sigui d'aplicació.

En aquest context, existeixen diversos mecanismes per formalitzar la cessió dels estalvis energètics, que dependran de si l'actuació d'eficiència ja s'ha executat o, per contra, encara s'ha de licitar el contracte per a dur a terme l'actuació d'eficiència energètica. En el present apartat s'explicaran les diferents formes amb les que els ens locals poden monetitzar els seus estalvis energètics.

Abans d'entrar en l'anàlisi detallada dels mecanismes de cessió i monetització dels estalvis energètics, però, cal determinar prèviament quina és la seva naturalesa jurídica. Aquesta anàlisi és imprescindible per tal de definir amb precisió el règim jurídic aplicable i, en conseqüència, establir quines són les vies legalment admeses per a la seva transmissió a tercers, així com els límits i condicions que en poden derivar.

A efectes merament aclaridors, quan en endavant es faci referència a les actuacions d'eficiència energètica, s'entendrà que s'hi inclouen tant aquelles que hagin estat contractades i executades amb la finalitat específica d'assolir aquesta eficiència i generar estalvis energètics, com aquelles altres que, tot i no perseguir expressament aquesta finalitat, hagin donat lloc a millores en l'eficiència i a estalvis energètics susceptibles de monetització.

2.1. Naturalesa jurídica de l'estalvi energètic

La legislació vigent no regula la naturalesa jurídica dels estalvis energètics. A aquests efectes, si s'acudeix a les normes de dret civil, es pot concloure que els estalvis energètics poden ser considerats com a béns. En concret, l'article 511-1 de la Llei 5/2006, de 10 de maig, del Llibre Cinquè del Codi Civil de Catalunya (en endavant, «Codi civil de Catalunya») disposa que «*es consideren béns les coses i els drets patrimonials*». *En aquest sentit, en la mesura en què* els estalvis energètics poden ser objecte de comerç i tenen un valor econòmic, i s'integren en l'esfera patrimonial del seu propietari, es tracta de drets patrimonials i, per consegüent, tenen la condició de béns.

En aquest mateix sentit, el Reial decret de 24 de juliol de 1889, pel qual es publica el Codi civil, disposa que «*Totes les coses que són o poden ser objecte d'apropiació es consideren com a béns mobles o immobles*».

Doncs bé, l'estalvi energètic és susceptible d'apropiació, segons es desprèn clarament de la lletra f) de l'article 2 del Reial decret 36/2023, de 24 de gener, pel qual s'estableix un sistema de certificats d'estalvi energètic, que reconeix la titularitat sobre els estalvis en definir el propietari de l'estalvi d'energia final com:

«*Persona física o jurídica de naturalesa pública o privada que duu a terme la inversió de l'actuació en eficiència energètica amb la finalitat d'obtenir un estalvi d'energia final, per a si mateixa o per a un tercer, o bé aquella a qui li ha estat cedit l'estalvi generat per aquesta actuació*».

A més, d'acord amb aquesta definició, en la mesura en què seran les entitats locals les que duguin a terme les inversions de les actuacions d'eficiència energètica que generin els estalvis energètics, esdevindran les propietàries de dits estalvis.

Doncs bé, el Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals (RPEL), disposa al seu article 1.1 que el patrimoni dels ens locals està constituït per tots els béns i drets que els pertanyen.

Per consegüents, els estalvis energètics generats arrel de les actuacions d'eficiència energètica finançades per els locals, són béns patrimonials.

Respecte dels béns i drets que integren el patrimoni dels ens locals aquests poden ser de domini públic o demanials, comunals i de domini privat o patrimonials. Tal com disposa la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques (LPAP), el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (TRLMRLC) i el ja invocat Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals (RPEL), són béns i drets de domini públic o demanials els que, sent de titularitat pública, estan afectats a l'ús general[18] o al servei públic[19], així com aquells als quals una llei atorga expressament el caràcter demanial[20]. Tant la gestió i administració dels béns i drets de domini públic o demanials per part de les administracions públiques s'ajusta als principis establerts a l'article 6 de la LPAP, entre els quals s'emmarca el principi d'inalienabilitat, inembargabilitat i imprescriptibilitat.

D'altra banda, tenen la consideració de béns patrimonials els que són propietat de l'ens local i no estan destinats directament a l'ús públic o a l'exercici de cap servei públic de competència local, o a l'aprofitament pel comú dels veïns[21].

---

18. Són béns d'ús general o públic, aquells béns destinats a ser utilitzats directament pels particulars, la conservació i la policia dels quals siguin competència de l'ens local, com ara les carreteres, camins, places, carrers, passeigs, parcs, aigües de fonts i estanys, ponts, i altres obres públiques d'aprofitament o utilització generals.

19. Són béns de servei públic, els immobles propietat de l'ens local on té la seva seu la corporació i aquells en què s'allotgen els seus òrgans i serveis. També ho són, en general, tots aquells béns directament destinats a la prestació de serveis públics o administratius, com ara els escorxadors, mercats, llotges, hospitals, hospicis, museus, muntanyes catalogades, escoles, cementiris, elements de transport, piscines i camps d'esport, etc.

20. De conformitat amb l'article 5.1 de la LPAP, són béns i drets de domini públic aquells que, essent de titularitat pública, estiguin afectats a l'ús general o al servei públic, així com aquells als quals una llei atorgui expressament el caràcter de demanials.

21. De conformitat amb l'article 7.1 de la LPAP, són béns i drets de domini privat o patrimonials aquells que, essent de titularitat de les administracions públiques, no tinguin el caràcter de demanials.
De la mateixa manera, segons l'article 8.1 del RPEL, tenen la consideració de béns patrimonials els que són propietat de l'ens local i no estan destinats directament a l'ús públic o a l'exercici de cap servei públic de competència local, o a l'aprofitament pel comú dels veïns.

Doncs bé, per regla general, cal partir de la premissa de què els estalvis energètics no estan directament destinats a l'ús públic o a l'exercici de cap servei públic de competència local, o a l'aprofitament pel comú dels veïns. A més, la normativa preveu que els béns patrimonials estiguin dins del comerç jurídic[22]. Aquesta interpretació com a bé patrimonial es veu reforçada pel que disposa el RD 36/2023, que reconeix expressament la possibilitat de comercialització dels estalvis energètics tant per part de subjectes privats com d'entitats públiques.

En conseqüència, mentre aquest estalvi energètic no es trobi afectat expressament a l'ús general ni se li atribueixi caràcter demanial, s'ha de considerar que la seva naturalesa jurídica és de bé patrimonial, d'acord amb la normativa aplicable en matèria de patrimoni de les Administracions públiques, prenent com a referència general el que estableix la LPAP, com a normativa estatal d'aplicació general i bàsica sobre patrimoni de les administracions públiques, i, en particular, pel cas dels ens locals catalans, el RPEL.

A sensu contrario, donat que l'estalvi energètic no constitueix un bé de domini públic, ja que no compleix amb els requisits típics d'afectació a l'ús general o a un servei públic, no es troba sotmès al règim jurídic d'inalienabilitat, imprescriptibilitat i inembargabilitat.

Per tant, els estalvis energètics tenen la consideració de bé patrimonial de caràcter disponible, susceptible de transmissió, tant onerosa com gratuïta, sempre que aquesta operació s'ajusti a la normativa específica del Sistema CAE i, si escau, a les disposicions relatives a la gestió del patrimoni públic.

Establerta la condició jurídica dels estalvis energètics com a béns patrimonials, resta finalment aclarir si els mateixos han de ser considerats béns patrimonials mobles o immobles. La legislació reguladora del patrimoni de les administracions públiques no conté una definició expressa dels béns mobles i immobles, per la qual cosa cal anar de manera supletòria a la legislació civil, en concret, el Codi Civil de Catalunya.

D'acord amb el que estableix el Codi Civil de Catalunya, els béns es classifiquen principalment en béns immobles i béns mobles, en funció de la seva naturalesa i de la possibilitat de ser traslladats sense que es deteriorin o perdin la seva funcionalitat.

Es consideren béns immobles:

- El sòl, les construccions i les obres permanents, per la seva naturalesa fixa i vinculació amb el territori.
- L'aigua, els vegetals i els minerals, mentre no hagin estat separats o extrets del sòl, ja que formen part del medi físic de manera inherent.
- Els béns mobles que han estat incorporats de manera fixa a un bé immoble i que no poden ser separats sense que pateixin un deteriorament, és a dir, que han perdut la seva autonomia funcional.

22. De conformitat amb l'article 8.2 del RPEL, els béns patrimonials estan en el comerç jurídic, poden procurar directament o indirectament la satisfacció de necessitats col·lectives, i es regeixen per la seva legislació específica i, si aquesta hi manca, per les normes de dret privat.

- Els drets reals i les concessions administratives que recauen sobre béns immobles, com també sobre ports i refugis nàutics, així com els drets d'aprofitament urbanístic.

En canvi, es consideren béns mobles totes aquelles coses que poden ser transportades i, en general, tots aquells béns que no són qualificats expressament com a immobles per la legislació.

Tenint en compte aquestes definicions, els estalvis energètics poden ser equiparats a béns mobles als efectes de la legislació de patrimoni.

2.2. Monetització de l'estalvi energètic en actuacions d'eficiència energètica ja executades

Prenent com a base que els estalvis energètics que són propietat dels ens públics són béns patrimonials, per tal d'analitzar la monetització dels estalvis energètics dels ajuntaments catalans, caldrà estar al que disposa el RPEL en matèria d'alienació de béns patrimonials.

Doncs bé, els béns patrimonials que no siguin necessaris per a l'exercici de les competències i funcions pròpies de l'entitat local poden ser alienats d'acord amb les normes establertes a la legislació patrimonial.

L'alienació dels béns i drets patrimonials de les entitats locals es pot efectuar en virtut de qualsevol negoci jurídic translatiu, típic o atípic, de caràcter onerós. Pel que fa a la forma d'alienar els estalvis energètics, partint de la seva equiparació als béns mobles, l'article 42 del RPEL que, per regla general, l'alienació de béns patrimonials s'haurà de realitzar per subhasta pública.

Aquest mateix article també preveu el mecanisme excepcional de la permuta per a l'alienació de béns patrimonials. De conformitat amb l'article 210 del TRLMRLC, la permuta de béns patrimonials requereix un expedient en el qual s'ha d'acreditar la necessitat o la conveniència d'efectuar la permuta i l'equivalència de valors entre els béns. No obstant això, la permuta es pot fer també si la diferència de valors entre els béns no excedeix el 100% del valor més baix[23] i si s'estableix la compensació econòmica pertinent quan la diferència és en perjudici del bé de l'ens local.

Per altra banda, l'article 43 del RPEL estableix que el tràmit de subhasta no és necessari en el cas de béns mobles, o en situacions excepcionals en què es pot optar per l'alienació directa, sempre amb l'informe previ del Departament de Governació, que ha d'emetre's en un termini de 30 dies. En tot cas, es considera que la via més adient per alienar els estalvis energètics en favor de privats és la subhasta donat que garanteix la transparència, i la concurrència competitiva del procediment, que pot facilitar unes millors condicions econòmiques per la venta dels estalvis energètics dels ajuntaments.

Per últim, l'article 137.4 de la LPAP estableix que l'adjudicació directa constitueix una excepció al procediment general de subhasta, sent aplicable únicament en els supòsits expressament previstos per la norma. Entre aquests casos s'inclouen, per exemple, quan l'adquirent sigui una altra Administració Pública o qualsevol persona jurídica, pública o privada, que pertanyi al sector públic. Aquesta via, com s'exposa

23. Si la diferència de valors és més elevada, es pot procedir a la permuta, amb informe previ del Departament de Governació i Relacions Institucionals.

a l'apartat 10.4 de la guia pot resultar adient en el cas de que administracions públiques de segon nivell o empreses públiques creades amb aquesta finalitat actuïn com a "*agregadores*" dels estalvis energètics dels sector públic.

A mode de conclusió, cal tenir present que, tant el concepte d'estalvi energètic, com el negoci jurídic que implica la seva transmissió en l'àmbit del sector públic, són figures relativament noves respecte de les quals el nostre ordenament jurídic encara no ha proporcionat una qualificació expressa de la seva naturalesa jurídica. Aquesta equiparació a béns mobles es fonamenta, doncs, en una assimilació jurídica basada en una interpretació raonable i lògica de la normativa vigent, especialment tenint en compte les definicions contingudes en el Codi civil de Catalunya.

Per tant, els procediments d'alienació de béns mobles no han estat concebuts per a béns amb aquestes característiques ni per a escenaris com el que aquí es planteja. Aquesta realitat genera incerteses tant pràctiques com jurídiques que cal considerar a l'hora de determinar la via més adequada per a la seva transmissió, especialment pel que fa als requisits previs d'identificació del bé i de valoració econòmica exigits per la normativa patrimonial.

En aquest context, es considera que la via més recomanable és aquella que garanteixi un major grau de seguretat jurídica i minimitzi la incertesa pel que fa a la legislació aplicable en l'àmbit del patrimoni de les administracions públiques. En conseqüència, en els apartats següents s'aprofundirà en l'anàlisi del mecanisme de la subhasta pública.

2.2.1. Procediment previ per a l'alienació dels estalvis energètics

Amb anterioritat a la celebració de la subhasta pels estalvis energètics, per a poder alienar un bé patrimonial és necessari prèviament observar un seguit de requisits. En aquest sentit, d'acord amb l'article 40.1 del RPEL, per alienar béns caldrà determinar la situació física i jurídica del bé i fer la valoració pericial que acrediti l'apreuament dels béns i la seva incorporació a l'inventari de conformitat amb els articles 100 i següents del RPEL.

A més, a l'empara de l'article 214.1 del TRLMRLC i l'article 41.1 del RPEL l'alienació dels béns patrimonials haurà de ser acordada pel ple de la corporació per majoria simple. En cas de que el valor dels estalvis energètics que es pretenguin alienar excedeixin el 10 % dels recursos ordinaris del pressupost[24], caldrà adoptar l'acord per majoria absoluta del nombre legal dels membres de la corporació.

2.2.2. La subhasta dels estalvis energètics

Pel que fa a la forma de cedir els estalvis energètics, ni el TRLMRL ni el RPEL fixen el procediment necessari per a dur a terme la subhasta. L'article 42 del RPEL estableix que l'alienació de béns patrimonials s'ha de fer per subhasta pública, d'acord amb la normativa reguladora de la contractació dels ens locals.

---

24. Per recursos ordinaris, als efectes del RPEL, s'entenen els habituals que provenen d'operacions corrents, llevat de les operacions de crèdit, les de capital i les procedents de contribucions especials, de quotes urbanístiques i de subvencions finalistes.

Per tant, per una banda serà necessari atendre a les disposicions de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic (LCSP), aplicant-se supletòriament els principis de publicitat, transparència i concurrència establerts a la LCSP.

En relació al procediment de la subhasta, existeixen dues formes de celebració. Per una banda, la subhasta a l'alça, en la qual els licitadors incrementen les ofertes a partir d'un preu de sortida, i per altra banda, la subhasta a la baixa, en la qual el preu de sortida va disminuint fins a que un dels licitadors accepta l'oferta.

Per la naturalesa dels estalvis energètics i potencials interessats en adquirir aquests estalvis, s'estima que la fórmula de subhasta més adient és la subhasta a l'alça amb presentació d'ofertes en sobre tancat. Per tant, aquest és el procediment que s'explicarà en el present apartat.

En primer lloc, als plecs de la licitació cal incloure, com a mínim, els següents aspectes:

- Una descripció física i jurídica completa del bé o de l'estalvi energètic
- La taxació de l'estalvi energètic.
- El procediment de venda escollit (en aquest cas, la subhasta a l'alça), la forma de presentació de les ofertes i la manera com es durà a terme la licitació.
- El sistema de constitució de la garantia, si escau, i la forma de pagament del preu.
- Qualsevol altra condició aplicable a l'alienació.

Com s'ha exposat al capítol anterior, el procediment per l'alienació del bé s'iniciarà amb l'adopció de l'acord d'incoació per part del ple de la corporació, tal com s'estableix a l'article 41.1 del RPEL, en atenció als requisits exposats a l'apartat anterior de la guia.

Un cop incoat el procediment de venta i elaborat el plec de condicions particulars, es procedirà a la convocatòria de la subhasta. A l'anunci de la convocatòria s'indicarà:

- El lloc, dia i hora de celebració de la subhasta.
- La descripció dels estalvis energètics objecte de venda.
- El tipus de la subhasta.
- El lloc de consulta o la manera d'accedir al plec de condicions particulars.

Celebrada la subhasta, l'adjudicació s'efectua a favor de qui presenti l'oferta econòmica més avantatjosa. En cas que l'adjudicació resulti fallida per no poder formalitzar-se el contracte per causa imputable a l'adjudicatari, es podrà fer l'alienació a favor del següent licitador que hagi presentat la següent oferta més avantatjosa.

2.2.3. Especialitats de les subhastes d'estalvis energètics

Un cop es disposa d'una visió completa del procediment de subhasta pública, cal també explicar les particularitats que implica l'alienació d'estalvis energètics subjectes al Sistema CAE. Tot i que aquestes particularitats no estan recollides en cap norma específica, a la pràctica resulten necessàries per tal de poder cedir correctament aquest tipus de bé.

En relació amb el contingut del plec de prescripcions tècniques, caldrà incloure tota la documentació necessària perquè es puguin justificar els estalvis generats per l'actuació i la seva execució, a efectes de la verificació dels estalvis energètics i la seva posterior conversió en CAEs. En el cas que els estalvis que cedeix l'ens públic local provinguin d'una actuació estandarditzada, com les descrites a l'apartat 4.1 de la guia, es recomana indicar quina fitxa estandarditzada és d'aplicació i aportar tota la documentació establerta per la fitxa corresponent.

Per a fixar el pressupost base de la licitació, s'haurà de realitzar un estudi dels preus actuals del mercat dels estalvis energètics i valorar les circumstàncies concretes de la licitació dels estalvis de l'ens local[25]. A mode il·lustratiu, els ajuntaments que ja han dut a terme subhastes pels seus estalvis energètics han estimat els següents costos de mercat:

- L'Ajuntament de Tordoia, en una subhasta per l'alienació de l'estalvi energètic generat per la substitució del sistema d'il·luminació vial ambiental, va determinar un preu de sortida de 104,37 €/MWh (finalment adjudicat per un preu unitari 135,00 €/MWh, IVA exclòs).

- L'Ajuntament de Sudanell, en dues subhastes públiques, una per la propietat de l'estalvi energètic generat per la substitució del sistema de il·luminació vial ambiental, i una altra per la propietat de l'estalvi energètic generat per la rehabilitació de l'evolvent tèrmica d'edificis terciaris existents amb superfície afectada major del 25 %, ha determinat un preu de sortida de 100 €/MWh.

- L'Ajuntament de Pamplona, en una subhasta pública per l'alienació dels estalvis energètics agrupats provinents d'un conjunt d'actuacions[26], va determinar un preu de sortida de 100 €/MWh (finalment adjudicat per un preu unitari de 150,00 €/MWh, IVA exclòs).

---

25. A tall d'exemple, les actuacions estandarditzades que compten amb tota la documentació requerida i amb el càlcul dels estalvis energètics degudament justificat resulten molt més fàcils de verificar per part dels organismes certificadors. Aquesta facilitat de verificació es tradueix en una reducció significativa dels costos per als SO o SD. Com a conseqüència, aquests podran presentar ofertes més competitives, amb millors preus per unitat d'estalvi energètic.
De manera similar, l'agrupació d'un volum important d'estalvis energètics i la seva comercialització en bloc a través d'una única subhasta també pot incrementar l'eficiència del procés i reduir-ne els costos associats. Aquesta economia d'escala permet als licitadors millorar les condicions econòmiques de les seves ofertes, beneficiant així l'ens públic venedor.

26. A continuació, s'indiquen les fitxes de les actuacions estandarditzades que han generat els estalvis licitats per l'Ajuntament de Pamplona (el contingut de les fitxes es pot consultar en el següent link): RES080; TER020; TER060; TER100; TER180.

- L'Ajuntament de Saragossa, en un procediment per l'alienació dels estalvis energètics generats en actuacions d'eficiència energètica realitzades a diverses dependències municipals, va determinar un preu de sortida de 115 €/MWh.

Un altre aspecte que cal tenir en compte en la licitació d'estalvis energètics és el factor d'incertesa inherent als propis estalvis. Tot i que el Sistema CAE és un mecanisme sòlid i fiable, els estalvis energètics, per si sols, no tenen cap valor econòmic directe; el seu valor rau en la possibilitat que puguin ser verificats i, per tant, convertits en CAEs. Aquesta conversió està regulada, però continua depenent de l'avaluació dels verificadors, que han de comprovar que tota la documentació acreditativa dels estalvis i de les actuacions associades és correcta.

Així doncs, els licitadors que participen en una subhasta d'estalvis energètics assumeixen el risc d'adquirir un bé que, en cas que no es pugui verificar, podria no tenir cap valor, ja que no es podria transformar en CAEs. Per tal de mitigar aquest risc en el procés de licitació, hi ha dues vies possibles, que no són mútuament excloents.

En primer lloc, és imprescindible assegurar l'accés dels licitadors a tota la informació de l'estalvi i l'actuació d'eficiència energètica[27]. Els licitadors han de poder tenir tota la informació necessària, abans de presentar l'oferta, per a valorar la viabilitat de la conversió de l'estalvi energètic en CAEs.

En segon lloc, es recomana que els plecs de la subhasta prevegin que el pagament s'efectuarà, o bé un cop els estalvis energètics hagin estat convertits en CAEs (en el cas que l'adjudicatari sigui un SO o un SD) o bé un cop l'estalvi energètic hagi estat cedit a un SO o SD (en el cas que l'adjudicatari no tingui aquesta condició).

Així, un cop adjudicada la subhasta, s'haurà de formalitzar un conveni CAE o un contracte de cessió d'estalvis energètics, segons si l'adquirent té o no la condició de SO o SD. Amb la signatura del contracte o conveni, els estalvis energètics passaran a ser propietat de l'adquirent, que haurà de promoure la seva conversió en CAEs.

En aquest sentit, es recomana que els plecs fixin un termini màxim[28], a comptar des de la signatura del contracte o conveni, perquè l'adquirent presenti la sol·licitud d'emissió dels CAEs. Un cop emès el CAE i, per tant, assegurat el valor dels estalvis energètics, es procedirà al pagament. Per altra banda, per assegurar el pagament del preu dels estalvis energètics es recomana que l'ens local estableixi en els plecs una garantia per a respondre pel pagament dels estalvis energètics. També és possible establir un règim de penalitzacions en cas de que la dilació en l'execució del contracte per causes imputables a l'adjudicatari provoquin la caducitat de les actuacions d'eficiència energètica generadores dels estalvis energètics objecte de la subhasta[29].

---

27. De conformitat amb l'article 138 de la LCSP caldrà d'oferir accés lliure, directe, complet i gratuït als plecs i documentació complementària mitjançant mitjans electrònics a través del perfil del contractant, des del moment de la publicació de l'anunci de licitació o de l'enviament de la invitació als candidats seleccionats. Tanmateix s'haurà de facilitar, com a màxim 6 dies abans del termini de presentació d'ofertes (o 4 dies si és urgent), qualsevol informació addicional sol·licitada pels interessats, sempre que s'hagi demanat amb almenys 12 dies d'antelació (o el termini que estableixin els plecs). Quan es tracti de sol·licituds d'aclariments i el plec així ho prevegi, les respostes tindran caràcter vinculant i hauran de publicar-se en el perfil del contractant per garantir la igualtat i la concurrència.

28. A tall d'exemple, a la subhasta de l'Ajuntament de Pamplona es fixa un termini màxim de 4 meses a comptar des de la signatura del contracte per a realitzar la sol·licitud d'emissió dels corresponents CAEs. A més, es fixa un termini intermedi de 2 meses per a obtenir la verificació dels CAEs.

29. Cal recordar que, d'acord amb l'establert a l'article 171 de l'Ordre TED/815/2023, els CAEs tenen una validesa de tres anys comptats des de la data en la que va finalitzar l'execució generadora de l'estalvi energètic, o bé fins al 31 de desembre de 2030 (inclòs); el que succeeixi abans.

2.2.4. Exemples de subhastes d'estalvis energètics

Com s'ha posat de relleu en els apartats anteriors, actualment ja hi ha ajuntaments que han dut a terme subhastes dels seus estalvis energètics. A continuació, es presenta un llistat dels ajuntaments que han publicat licitacions vinculades a subhastes d'estalvis energètics. Els plecs corresponents a aquestes subhastes es poden consultar als annexos d'aquesta guia.

- **Annex 3** – Plecs de la licitació de l'Ajuntament de Tordoia
- **Annex 4** – Plecs de la licitació de l'Ajuntament de Sudanell (actuacions a l'enllumenat)
- **Annex 5** – Plecs de la licitació de l'Ajuntament de Sudanell (actuacions de rehabilitació d'edificis)
- **Annex 6** – Plecs de la licitació de l'Ajuntament de Pamplona
- **Annex 7** – Plecs de la licitació de l'Ajuntament de Saragossa

2.3. Monetització dels estalvis energètics que es produeixin per noves inversions

Una altra qüestió que es poden arribar a plantejar els ens públics locals que pretenen monetitzar els seus estalvis energètics és la forma de cedir els estalvis derivats de les futures actuacions en eficiència energètica que es realitzin. En particular, pot plantejar-se si seria jurídicament admissible incloure, en els mateixos plecs del contracte d'obres o de serveis mitjançant el qual es licita l'actuació d'eficiència energètica que previsiblement generarà aquests estalvis, la cessió dels estalvis futurs al mateix adjudicatari del contracte principal (d'ara endavant, la "Cessió Directa d'Estalvis").

2.3.1. La interpretació del MITERD des de la vessant de la normativa del Sistema CAE

En relació amb la Cessió Directa d'Estalvis, el MITERD indica a la seva pàgina web de preguntes freqüents sobre el Sistema CAE[30], la possibilitat de cedir els potencials estalvis energètics dels ajuntaments en la mateixa licitació per a la contractació de l'actuació d'eficiència energètica.

30. Per a accedir a les preguntes freqüents es pot consultar el següent enllaç.
Cal assenyalar que l'apartat de preguntes freqüents de la pàgina web del MITERD no constitueix una font del dret, ja que no ens trobem davant d'una norma i, per tant, no desplega efectes jurídics. Ara bé, en els darrers anys el MITERD ha començat a generalitzar la pràctica d'incorporar preguntes freqüents relatives a les normatives del ministeri. Aquests documents poden resultar útils en la mesura que serveixen de guia per entendre el criteri i la intenció de l'Administració davant regulacions complexes i de difícil aplicació.
Tanmateix, cal tenir present que la seva utilitat orientativa, és fonamental actuar amb cautela i no presumir la validesa jurídica, ja que en cap cas substitueixen ni complementen la norma, sinó que constitueixen interpretacions administratives que poden variar amb el temps.

> "*En aquells supòsits en què l'entitat (per exemple, un ajuntament) hagi de licitar o contractar una nova actuació que hagi de generar estalvis energètics, pot incloure en el mateix plec aquesta circumstància de manera que els licitadors desglossin en la seva oferta la part del preu que constitueix la contraprestació pel traspàs de la titularitat dels estalvis que es generin com a conseqüència de l'execució de l'obra. L'adjudicació mateixa, en aquests casos, serviria com a contracte de cessió d'estalvis en haver-se recollit els elements de fons necessaris.*"

Tal com indica el MITERD en el mateix apartat de preguntes freqüents, els elements de fons necessaris que ha de recollir els negoci jurídic de transmissió dels estalvis energètics són:

- La determinació dels estalvis generats i que conformen l'objecte de l'acord.
- La cessió expressa de la titularitat dels estalvis del titular original a la part que els adquireix.
- L'establiment d'una contraprestació expressa, de la qual es beneficia el propietari original de l'estalvi. És a dir, aquest negoci jurídic, amb independència de la seva forma, ha de ser sempre onerós.

En tot cas, si bé la interpretació del MITERD sembla permetre, i fins i tot promoure, la Cessió Directa d'Estalvis, la fonamentació jurídica que aporta es limita al règim jurídic del Sistema CAE, sense entrar a valorar les implicacions que la Cessió Directa d'Estalvis comportarien pel que fa a la normativa patrimonial i de contractes del sector públic.

És evident que la Cessió Directa d'Estalvis pot resultar avantatjosa per a determinats ens locals amb pocs recursos, en la mesura que els permet estalviar-se la tramitació d'una nova licitació (en forma de subhasta) per a l'alienació dels estalvis energètics obtinguts. No obstant això, aquesta fórmula planteja diverses qüestions jurídiques que cal considerar, especialment des de la vessant de la normativa de contractació pública, que s'analitzen a continuació.

2.3.2. La problemàtica jurídica des de la vessant del règim de contractació del Sector Públic

Conforme l'exposat al punt 8 del present document, pot atribuir-se als estalvis energètics la condició de béns patrimonials. Per consegüent, la seva transmissió constitueix un negoci jurídic que es regirà por la legislació en matèria de patrimoni (essencialment, el RPEL).

No obstant això, cal tenir present que la contractació per part dels Ajuntaments de les actuacions que puguin comportar un estalvi energètic s'ha d'articular per mitjà d'alguna de les modalitats contractuals regulades a la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic (LCSP), ja sigui un contracte d'obres, de serveis, subministraments o un contracte mixt, en funció de les necessitats concretes a satisfer en cada cas concret[31].

31. Les diferents modalitats contractuals típiques es troben definides a la Secció 1ª, Capítol II del Títol Preliminar de la LCSP.

Sigui quina sigui així la modalitat contractual, en tot cas en aquesta la relació jurídica que s'estableix entre les parts en el marc dels contractes de la LCSP, hi ha una entitat del sector públic que ostenta la condició de contractant receptor de les prestacions (ja sigui un servei, una obra o un subministrament) a canvi d'un preu que abonarà al contractista, a qui s'hagi adjudicat el contracte. No obstant això, en el cas de la transmissió dels estalvis energètics que ens ocupa, la relació jurídica s'inverteix, essent que l'entitat local passa a subministrar un bé a canvi d'un preu. Doncs bé, cap de les modalitats contractuals de la LCSP inclou en el seu objecte el subministrament de béns als particulars per part de l'Administració. Així les coses, queda clar que la cessió dels estalvis energètics constitueix un negoci jurídic subjecte a un règim jurídic diferent dels contractes de la LCSP.

Malgrat les consideracions anteriors, com ja s'ha indicat, el MITERD ha obert la porta a la possibilitat de que les entitats locals incorporin la cessió dels estalvis a l'objecte dels contractes de la LCSP que licitin per a l'execució de les actuacions que els generin. D'aquesta manera, el contracte es transforma en una modalitat híbrida que no es troba expressament contemplada pel nostre ordenament jurídic respecte del qual la regulació específica de la LCSP és limitada.

En aquest escenari, cal plantejar-se si la proposta de fusionar en un únic negoci jurídic la contractació per part de les entitats locals d'actuacions d'eficiència energètica i la transmissió patrimonial seria admissible en el nostre ordenament jurídic.

Doncs bé, a efectes de resoldre la qüestió, pot resultar especialment aclaridor partir de l'anàlisi de l'àmbit d'aplicació de la LCSP. En concret, l'article 9.1. d'aquesta norma exclou expressament del seu àmbit d'aplicació els contractes que tinguin per objecte la transmissió de béns patrimonials, *"que tindran sempre el caràcter de contractes privats i es regiran per la legislació patrimonial*". De conformitat amb aquest precepte, els contractes patrimonials constitueixen un negoci jurídic, de naturalesa privada, diferenciat dels contractes del sector públic i que queden sotmesos al seu propi règim jurídic.

Com a una excepció a la regla anterior, l'article 9.2 preveu un únic supòsit en el qual podran integrar-se en el mateix contracte prestacions patrimonials i prestacions dels contractes típics de la LCSP (en endavant, "contractes patrimonials mixtes"). En concret, els contractes patrimonials podran incloure prestacions pròpies dels contractes típics de la LCSP sempre i quan si el valor estimat d'aquestes no és superior al 50 % de l'import total del negoci i, alhora, mantenen amb la prestació característica del contracte patrimonial relacions de vinculació i complementarietat. Un exemple d'aquest tipus de contractes podria ser l'adquisició d'un immoble per part de l'Administració amb obligacions del comprador de realitzar determinades obres per un import inferior al 50 % de l'import total del negoci.

A sensu contrario, cal entendre que, fora dels supòsits legalment previstos, no serà admissible la configuració de contractes patrimonials mixtes. Aquest seria el cas de la cessió dels estalvis energètics, on per regla general el valor dels estalvis energètics és inferior al valor estimat del contracte en virtut del qual es realitzarà la mesura que originarà l'estalvi energètic.

Cal tenir en compte que la configuració de l'objecte i la determinació de les prestacions que en formen part del mateix és de gran rellevància, en tant que determinarà la qualificació jurídica del contracte i, per consegüent, el règim jurídic aplicable, que marca aspectes tan essencials com la seva durada o el règim de recursos aplicable o els drets i deures de les parts.

En aquest sentit, són nombroses les qüestions jurídiques que podrien plantejar-se en cas d'integrar-se en el contracte de la LCSP la alienació dels estalvis energètics. Entre elles, la més rellevant gira envers quin seria el règim jurídic que regiria el contracte. Cal tenir en compte que el precitat article 9.2. de la LCSP al admetre els contractes mixtes resol aquesta qüestió, entenent-se en aquests supòsits que el règim aplicable serà el patrimonial (la qual cosa té sentit en la mesura en que les prestacions del contracte del sector públic son minoritàries).

Una darrera excepció per a poder transmetre estalvis energètics en contractes dels sector públic és l'establerta a l'article 302 de la LCSP. A l'empara d'aquest precepte es permet, per raons tècniques o econòmiques degudament justificades a l'expedient ho aconsellin, establir en el plec de clàusules administratives particulars que el pagament del preu total dels béns a subministrar consisteixi en part en diners i en part en el lliurament d'altres béns de la mateixa classe, sense que, en cap cas, l'import d'aquests pugui superar el 50 % del preu total.

En tot cas, cal complir la condició de que el pagament en espècie s'efectuï amb béns de la mateixa classe i això implica que els estalvis d'energia, constituïts per la suma de kWh d'energia estalviats només poden ser entregats a canvi del subministrament d'energia, constituït igualment en kWh. És a dir, aquesta via només serà possible a licitacions de contractes de subministrament d'energia elèctrica. A més, amb la contractació d'un subministrament d'electricitat no s'està produint cap actuació susceptible de generar estalvis energètics. Per tant, en cas d'optar per aquesta via no es podran cedir estalvis futurs, els estalvis energètics que s'entreguin com a contraprestació del contracte de subministrament hauran d'haver estat generats per altres actuacions d'eficiència energètica que hagi dut a terme l'ajuntament amb anterioritat.

En conclusió, l'acumulació d'un contracte privat (la transmissió de béns patrimonials) i d'un contracte típic administratiu (la contractació de les actuacions d'eficiència energètica), en tant que queden sotmesos a règims jurídics diferents, no pot resultar l'opció recomanada en la mesura en que dificulta l'aplicació d'un únic règim jurídic, i suposa la barreja de criteris de dret privat i administratiu. Només en comptades ocasions, en cas de licitar contractes de subministrament elèctric, serà possible optar per la via de l'article 302 de la LCSP i cedir estalvis energètics en el propi contracte públic. No obstant això, cal tenir en compte que no es podran cedir estalvis energètics futurs, sinó que s'hauran de cedir estalvis energètics ja generats i inventariats. Addicionalment, cal tenir en compte que aquesta manera de procedir comporta també riscos des del punt de vista de la vessant patrimonial, de conformitat amb el que s'exposa a l'apartat següent.

2.3.3. La problemàtica jurídica des de la vessant del règim patrimonial de les Entitats Locals

Pel que fa al règim patrimonial de les entitats locals, tal com s'ha exposat a l'apartat 9 de la present guia, les entitats locals tenen la facultat d'alienar els seus béns i drets patrimonials. No obstant això, aquest procediment es troba sotmès a una normativa específica que, amb caràcter general (i sense perjudici de les particularitats i excepcions que puguin concórrer en cada cas), exigeix la tramitació d'una subhasta pública.

A aquest respecte, el primer que cal tenir en compte és que els estalvis energètics no es generen o materialitzen fins que no s'han completat les actuacions d'eficiència energètica corresponent. Per consegüent, en el moment de dur-se a terme la licitació, els estalvis només constitueixen una expectativa futura i, en sentit estricte, encara no existeix cap bé patrimonial. Per tant, l'acord d'adjudicació del contracte s'equipararia a l'acord d'adjudicació de la subhasta, si bé es referiria a una estimació dels estalvis que potencialment podrien obtenir-se de les actuacions d'eficiència energètica previstes.

En aquest context, cal plantejar-se si aquesta alternativa resulta compatible amb el procediment establert a la normativa de patrimoni.

La legislació vigent permet que el Conveni CAEs tingui per objecte la transmissió dels estalvis estimats resultants de les actuacions d'eficiència energètica que la part cedent tingui previst realitzar, és a dir, la transmissió de béns futurs. No obstant això, aquesta possibilitat es contempla en el marc del règim general i no té en compte les particularitats que poden concórrer en determinats supòsits.

Doncs bé, aquest és el cas que ens ocupa, en què es dona la circumstància que al trobar-nos davant de béns patrimonials, la seva alienació està subjecta a uns requisits específics establerts en la normativa patrimonial aplicable, els quals no encaixen plenament amb els previstos en aquest règim general. Així, la transmissió dels estalvis mitjançant la licitació del contracte de les actuacions dificulta el compliment a aquests requisits específics.

En concret, conforme a l'exposat a l'apartat 9 de la guia, el procediment legalment establert per a la celebració de la subhasta exigeix que l'expedient inclogui una determinació clara i precisa del bé objecte d'alienació, així com una valoració o taxació prèvia que estableixi el seu valor econòmic. Aquest requisit és essencial per garantir la transparència i la correcta tramitació administrativa del procediment. No obstant això, en el cas dels estalvis energètics generats per les actuacions d'eficiència, aquesta determinació i valoració no es poden efectuar en el moment de l'adjudicació del contracte, ja que els estalvis encara no s'han materialitzat. Per tant, fins que no es completin les actuacions i es coneguin amb certesa els estalvis efectivament obtinguts, no serà possible concretar ni el bé ni la seva valoració, fet que impedeix que l'expedient de subhasta es pugui completar ni que la transmissió es perfeccioni en aquest moment.

Per tant, en el moment d'adjudicar-se el contracte públic, l'equivalent a la subhasta dels estalvis, no s'hauran concretat ni les característiques dels béns a transmetre (el volum total d'estalvis a transmetre) ni, per consegüent, la contraprestació concreta a percebre per l'ens local cedent. En conseqüència, l'expedient de subhasta no podrà completar-se ni la transmissió no es perfeccionarà fins que les actuacions s'hagin completat i es coneguin els estalvis efectivament obtinguts, la qual cosa podria requerir de la tramitació de les resolucions oportunes addicionals.

En conseqüència, la incorporació de la cessió dels estalvis energètics dins el procediment de contractació pública podria suposar eludir el procediment específic d'alienació de béns patrimonials, que es regeix per la normativa patrimonial de les administracions i no pas per la normativa de contractació pública. Cal recordar que l'establiment d'un procediment específic per a l'alienació de béns patrimonials busca garantir, entre d'altres, el principi de seguretat jurídica i la correcta administració dels recursos públics. I és la tramitació d'una subhasta independent del procediment de licitació de les actuacions d'eficiència energètica l'alternativa que millor encaixa amb aquests principis.

2.3.4. Opció recomanada: la previsió del càlcul dels estalvis energètics en els plecs del contracte per a la realització de l'actuació d'eficiència energètica i posterior cessió

Analitzada l'opció d'incloure la cessió directa dels estalvis futurs dins dels mateixos plecs del contracte d'obres o de serveis així com els riscos jurídics que pot comportar, la via més garantista per a la monetització dels estalvis consisteix en executar el contracte de les actuacions d'eficiència energètica de manera convencional, és a dir, sense incorporar la cessió dels estalvis energètics futurs en els mateixos plecs de la licitació. Posteriorment, una vegada finalitzada l'actuació i obtinguts uns estalvis energètics verificables, l'ajuntament, en qualitat de "*propietari de l'estalvi*" inicial, podrà cedir-los a un tercer a canvi d'una contraprestació econòmica. Aquest procediment d'alienació dels estalvis haurà d'ajustar-se als requisits i a les fases previstes a l'apartat 9 de la guia, relatiu a la subhasta pública.

Aquesta opció no impedeix incorporar al plec de la licitació dels contractes d'actuacions d'eficiència energètica clàusules destinades a facilitar als ajuntaments la futura alienació i monetització d'aquests estalvis. Un clar exemple d'això és la possibilitat d'exigir, en els propis plecs, als adjudicataris d'aquests contractes la realització dels càlculs dels estalvis energètics generats i la recopilació de tota la documentació necessària per a la seva verificació. D'aquesta manera, el personal municipal no haurà d'invertir recursos en aquesta tasca i només haurà de gestionar el procediment de subhasta dels estalvis.

En aquesta línia, cal destacar la recomanació de l'ICAEN, que suggereix incorporar la següent clàusula a totes aquelles licitacions de contractes que, previsiblement, comportin la generació d'estalvis energètics per als ajuntaments.

> "*Clàusula X. Servei de CAEs*
>
> *En base al Real Decret 36/2023, de 24 de gener, pel que s'estableix un sistema de Certificats d'Estalvi Energètic (CAEs) i a la ordre TED/845/2023, de 18 de juliol, per la que s'aprova el catàleg de mesures estandarditzades d'eficiència energètica, amb les seves successives modificacions, l'empresa adjudicatària del contracte tindrà l'obligació d'elaborar les fitxes tècniques, en el cas de mesures que estiguin en el catàleg, o de fer un petit informe, amb els possibles estalvis que s'aconseguiran, si les actuacions que es porten a terme es poden considerar com a actuacions singulars. Ho haurà de fer per aquelles mesures que hagi realitzat o realitzi durant la vigència del seu contracte que siguin susceptibles de rebre CAEs.*"

En essència, si bé és cert que optar per subhastar de manera separada els estalvis energètics pot implicar un increment de les despeses de gestió, atès que l'ajuntament haurà d'impulsar una nova licitació independent de la prevista per a l'execució de les actuacions d'eficiència energètica, aquesta opció també ofereix avantatges significatius que van més enllà d'una major seguretat jurídica.

En particular, la celebració d'una subhasta específica permet als ajuntaments agrupar i concentrar els estalvis obtinguts en diferents actuacions, configurant un volum més rellevant i atractiu pel mercat. Aquesta agregació pot generar un efecte d'escala que incrementa l'interès dels subjectes obligats, delegats o intermediaris, els quals disposaran d'un marge més ampli per millorar les condicions econòmiques de la seva

oferta. Seria també una opció que empreses públiques o ens públics[32] fessin d'agregadors d'aquests estalvis per promoure una major monetització. En conseqüència, la cessió dels estalvis mitjançant subhasta pot traduir-se en ingressos més elevats i en una major eficiència en la seva monetització, compensant així els esforços addicionals de gestió que comporta aquest procediment.

2.4. Els Contractes de Rendiment Energètic

Finalment, cal fer esment exprés als anomenats contractes de rendiment energètic subscrits per entitats del sector públic, en tant que constitueixen una excepció al règim general que s'ha exposat fins ara.

Un contracte de rendiment energètic es defineix com un acord contractual celebrat entre el beneficiari i el proveïdor d'una mesura de millora de l'eficiència energètica, verificada i supervisada durant la vigència del contracte, en virtut del qual les inversions (ja siguin obres, subministraments o serveis) associades a aquesta mesura s'abonen en funció del nivell de millora de l'eficiència energètica acordada contractualment, o conforme a un altre criteri de rendiment energètic prèviament pactat, com pot ser l'estalvi financer o la garantia contractual d'estalvis.

A Espanya, aquesta modalitat contractual es regula pel Reial Decret 56/2016, de 12 de febrer, pel qual es transposa la Directiva 2012/27/UE, relativa a l'eficiència energètica, pel que fa a les auditories energètiques, l'acreditació de proveïdors de serveis i auditors energètics, i la promoció de l'eficiència en el subministrament d'energia.

Per tal que es pugui formalitzar un contracte de rendiment energètic, és imprescindible que l'actuació sigui executada per una empresa de serveis energètics (**ESE**), entesa com a una empresa proveïdora de serveis energètics amb capacitat d'inversió.

Doncs bé, donada la definició de propietari original de l'estalvi d'energia final, recollida a l'article 2 del RD 36/2023,

> "*f) Propietari de l'estalvi d'energia final: Persona física o jurídica de naturalesa pública o privada que duu a terme la inversió de l'actuació en eficiència energètica amb la finalitat d'obtenir un estalvi d'energia final, per a ella mateixa o per a un tercer, o bé aquella a qui li hagi estat cedit l'estalvi generat per aquesta actuació.*"

I a la llum de la interpretació del MITERD en el seu apartat de preguntes freqüents, en el cas dels contractes de rendiment energètic on les actuacions hagin començat amb posterioritat al 26 de gener de 2023, el propietari de l'estalvi energètic susceptible de convertir-se en CAEs serà l'ESE adjudicatària del contracte.

En conseqüència, en aquest tipus de contractes l'entitat pública no ostentarà la titularitat de l'estalvi generat i, per tant, el dret a cedir-lo. No obstant això, en la pràc-

32. En virtut de l'article 137.4 de la LPAP, les administracions públiques o qualsevol persona jurídica, pública o privada, que pertanyi al sector públic poden ser adjudicatàries directes de béns patrimonials, com ara els estalvis energètics. D'aquesta manera, ens locals amb menys recursos i capacitat negociadora poden cedir directament els seus estalvis a empreses públiques o administracions de segon nivell perquè siguin elles les que subhastin en millors condicions tots els estalvis energètics agrupats. En tot cas, cal tenir en compte que amb aquesta via, les administracions públiques adjudicatàries serien "intermediàries" i necessàriament haurien de cedir aquests estalvis a un SO o SD per tal de complir l'exigència de que hi hagut un sol intermediari entre el propietari original de l'estalvi i el SO o SD que sol·liciti l'emissió dels CAE.

tica les empreses adjudicatàries ofereixen descomptes en les seves ofertes en atenció als estalvis que energètics que obtindran. Així doncs, els ajuntaments també es poden beneficiar indirectament del Sistema CAE.

2.5. Les oportunitats del Sistema CAE per als ajuntaments, del paper a la pràctica

Per concloure aquesta guia, es veu adient aportar una sèrie de dades sobre els primers casos d'èxit d'ajuntaments que han subhastat els seus estalvis energètics. El Sistema CAE ofereix als ajuntaments una via innovadora per transformar les inversions en eficiència energètica en ingressos reals. Aquest mecanisme permet que els estalvis generats en actuacions com ara la rehabilitació d'edificis municipals, la renovació de l'enllumenat públic o la instal·lació de sistemes de climatització més sostenibles es converteixin en estalvis energètics amb valor econòmic al mercat, al poder ser transformats en CAEs.

El cas de Pamplona és especialment rellevant, ja que el consistori va aconseguir subhastar 765,81 MWh d'estalvi energètic per un import de 114.871,50 euros[33], esdevenint una de les primeres entitats locals de l'Estat a monetitzar aquest tipus d'actuacions. En un altre context, l'Ajuntament de Tordoia també ha obtingut 19.064,97 euros per la cessió dels seus estalvis, demostrant que el sistema és accessible i beneficiós tant per a grans ciutats com per a municipis de menor dimensió.

Ajuntaments que han subhastat els seus estalvis energètics

Ajuntament	Volum d'estalvis licitats (MWh/any)	Preu mínim licitació (€/MWh)	Preu unitari adjudicat (€/MWh) sense IVA	Ingrés total (€) sense IVA
Tordoia	141,222	104,37	135,00	19.064,97
Sudanell (sistema il·luminació)	147,712	100,00	132,00	19.497,98
Sudanell (rehabilitació edifici)	196,926	100,00	136,00	26.781,94
Pamplona	765,81	100,00	150,00	114.871,50
Saragossa	978,207	115,00	165,00	161.404,16

Aquesta eina representa una oportunitat doble: d'una banda, permet generar ingressos que poden compensar les inversions inicials i, de l'altra, obre la porta a reinvertir els recursos obtinguts en nous projectes d'eficiència energètica. D'aquesta manera, es crea un cercle virtuós en què l'estalvi energètic es tradueix en noves inversions, reforçant les estratègies locals de transició energètica i contribuint alhora al compliment dels objectius climàtics nacionals.

Ajuntaments com els de Tordoia, Sudanell, Pamplona i Saragossa s'han situat com a pioners en la monetització dels seus estalvis energètics, demostrant que el Sistema

33. Per a més informació, pot consultar-se el següent enllaç.

CAE pot esdevenir una eina clau per impulsar la transició energètica local. Els seus casos d'èxit marquen un camí que, previsiblement, seguiran moltes altres administracions interessades a aprofitar aquest mecanisme, que ha arribat per consolidar-se com a instrument estable de promoció d'actuacions d'eficiència energètica.

El Sistema CAE a Espanya és encara un mecanisme relativament recent, que tot just comença a prendre forma, però es preveu que tingui un paper clau en l'assoliment dels objectius de transició energètica en un context marcat per la finalització dels Fons Next Generation. Les administracions públiques disposen ara de l'oportunitat d'aprofitar plenament aquest instrument. Amb aquest document es vol oferir orientació i claredat perquè cada vegada més entitats locals se sentin capacitades per aprofitar les oportunitats del Sistema CAE i transformar l'estalvi energètic en nous recursos per a la comunitat.

3. Annexos

3.1. Annex 1

Marc Normatiu

El règim jurídic del Sistema de Certificats d'Estalvi Energètic (CAE) a Espanya es fonamenta en un conjunt de normes legals, reglamentàries i administratives que estableixen tant el marc general de les obligacions en matèria d'eficiència energètica com els aspectes operatius del propi sistema. A continuació, es detallen les principals disposicions aplicables:

Marc general d'eficiència energètica

Llei 18/2014, de 15 d'octubre, per la qual s'aproven mesures urgents per al creixement, la competitivitat i l'eficiència

Aquesta norma constitueix el fonament legal del Sistema Nacional d'Obligacions d'Eficiència Energètica, i estableix els principis generals que regulen la promoció de l'estalvi energètic a Espanya. A través del seu articulat es crea el Fons Nacional d'Eficiència Energètica (FNEE) i es contempla la possibilitat d'implantar sistemes com el CAEs, que constiueixen mecanismes alternatius de compliment de les obligacions en matèria d'eficiència energètica.

Regulació del sistema de Certificats d'Estalvi Energètic

Reial Decret 36/2023, de 24 de gener, pel qual s'estableix el sistema de Certificats d'Estalvi Energètic

Es tracta de la norma principal de desenvolupament del sistema, que regula els aspectes essencials com la definició i requisits dels Subjectes Obligats (SO) i dels Subjectes Delegats (SD), la generació i validació dels CAEs, el paper dels verificadors independents i el funcionament de la plataforma electrònica habilitada per a la seva gestió.

Ordre TED/815/2023, de 18 de juliol, que desenvolupa parcialment el Reial Decret 36/2023

Aquesta ordre concreta aspectes procedimentals i operatius del sistema, especialment pel que fa a les condicions per a la comercialització dels CAEs, els requisits documentals i els procediments de validació i registre.

Catàleg de mesures estandarditzades

Ordre TED/845/2023, de 18 de juliol, per la qual s'aprova el Catàleg de Mesures Estandarditzades d'Eficiència Energètica

Aquest catàleg identifica un conjunt d'actuacions la implementació de les quals permet generar CAEs, d'acord amb metodologies predefinides i reconegudes per la seva capacitat de generar estalvis d'energia verificables.

Resolució de 22 de maig de 2025, de la Direcció General de Planificació i Coordinació Energètica, per la qual s'actualitza l'Annex I de l'Ordre TED/845/2023

Aquesta resolució introdueix modificacions al catàleg amb l'objectiu d'incorporar noves tecnologies, metodologies i tipologies d'actuació que s'adaptin a l'evolució del mercat i al progrés tecnològic.

Normativa complementaria vinculada al Fons Nacional d'Eficiència Energètica (FNEE)

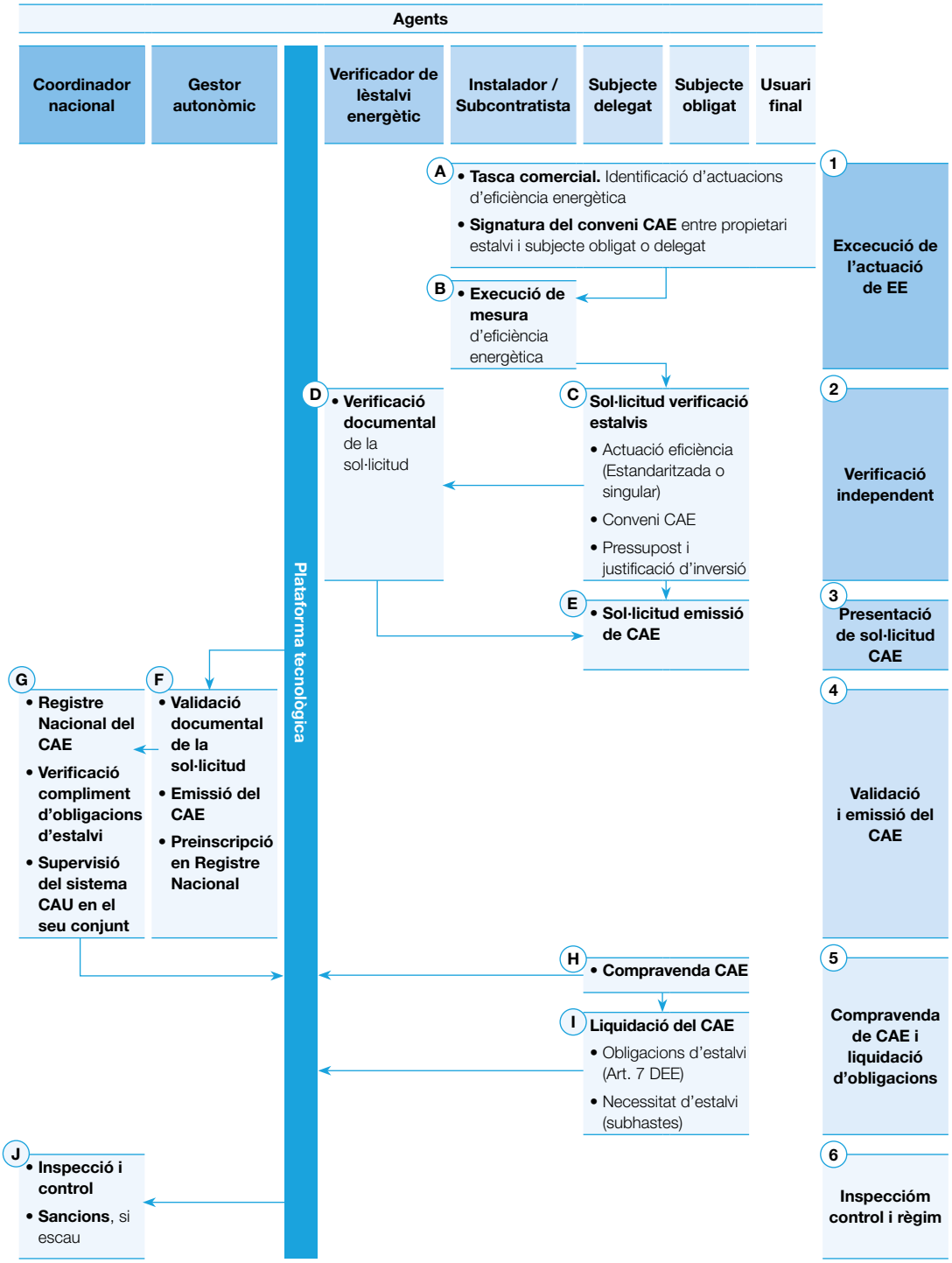
Ordre TED/197/2025, de 26 de febrer, per la qual s'estableixen les obligacions d'estalvi energètic, el compliment mitjançant Certificats d'Estalvi Energètic i l'aportació mínima al Fons Nacional d'Eficiència Energètica per a l'any 2025

Ordre TED/133/2026, de 25 de febrer, per la qual s'estableixen les obligacions d'estalvi energètic, el compliment mitjançant certificats d'estalvi energètic i l'aportació mínima al Fons Nacional d'Eficiència Energètica per a l'any 2026.

Es tracta d'ordres ministerials de caràcter anual, que permeten ajustar les exigències del sistema segons l'evolució del consum energètic i els compromisos de l'Estat en matèria d'eficiència.

3.2. Annex 2

El sistema CAE: El procés

Annexos 3-7
Exemples de licitacions dels municipis de Tordoia, Sudanell, Pamplona i Saragossa

3.3. Annex 3

- **Títol de la licitació**: Plec de condicions econòmic-administratives particulars que han de regir la subhasta dels estalvis energètics de l'Ajuntament de Tordoia derivats del projecte de millora de l'eficiència energètica d'infraestructures municipals: camps de futbol d'A Rega i Santaia i CPI Pecalama.

- **Municipi**: Tordoia.

- **Objecte**: Subhasta dels drets d'estalvi energètic generats per actuacions d'eficiència energètica incloses en un projecte municipal de millora d'infraestructures.

- **Preu de licitació (amb IVA)**: 12.339,34 euros.

- **Text**: Els estalvis energètics es consideren béns patrimonials de titularitat municipal segons la legislació vigent, s'adjudiquen mitjançant subhasta pública amb procediment obert simplificat abreujat.

- **Enllaç**

3.4. Annex 4

- **Títol de la licitació**: Plec de clàusules administratives particulars per l'alineació mitjançant subhasta pública de la propietat de l'estalvi energètic generat per la substitució del sistema de il·luminació vial ambiental

- **Municipi**: Sudanell.

- **Objecte**: L'Ajuntament de Sudanell és propietari dels drets d'estalvi energètic (147.712 kWh/any) derivats de la renovació de l'enllumenat públic. Aquests estalvis poden convertir-se en certificats d'estalvi energètic (CAE) i compleixen la normativa vigent. Mitjançant la licitació, el consistori cedeix en exclusiva aquests drets a un tercer, que n'adquireix la plena propietat, lliures de càrregues.

- P**reu de licitació (amb IVA)**: 14.771,20 euros.

- **Text**: La forma d'adjudicació dels estalvis energètics és la subhasta pública a sobre tancat de primer preu, seguint l'article 209.2.a) del Text Refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya aprovat per Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, així com l'article 42 del Reglament del patrimoni dels ens locals, en el qual tot interessat podrà presentar una oferta i l'art. 143 de la Llei 33/2003 de Patrimoni de les Entitats Locals.

- **Enllaç**

3.5. Annex 5

- **Títol de la licitació**: Plec de clàusules administratives particulars per l'alineació mitjançant subhasta pública de la propietat de l'estalvi energètic generat per la rehabilitació de l'evolvent tèrmica d'edificis terciaris existents amb superfície afectada major del 25 %.

- **Municipi**: Sudanell.

- **Objecte**: L'Ajuntament de Sudanell és propietari dels drets d'estalvi energètic (196.926 kWh/any) generats per la millora de l'eficiència energètica d'una sala polivalent. Aquests estalvis poden convertir-se en certificats d'estalvi energètic (CAE) i compleixen la normativa vigent. Mitjançant licitació, el consistori en cedeix l'explotació en exclusiva a un tercer, que n'adquireix la plena propietat lliure de càrregues.

- **Preu de licitació**: 19.692,60 euros.

- **Text**: La forma d'adjudicació serà la subhasta pública a sobre tancat de primer preu, seguint l'article 209.2.a) del Text Refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya aprovat per Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, així com l'article 42 del Reglament del patrimoni dels ens locals, en el qual tot interessat podrà presentar una oferta i l'art. 143 de la Llei 33/2003 de Patrimoni de les Entitats Locals.

- **Enllaç**

3.6. ANNEX 6

- **Títol de la licitació**: Plec de condicions administratives per a l'alienació mitjançant subhasta de l'estalvi energètic generat per l'Ajuntament de Pamplona i la seva acreditació en certificats d'estalvi energètic.

- **Municipi**: Pamplona.

- **Objecte**: L'alienació, mitjançant subhasta pública, de l'estalvi energètic estimat generat per l'Ajuntament de Pamplona a través de les inversions en millora de l'eficiència energètica.

- **Preu de licitació**: 76.581,00 euros.

- **Text**: Es preveu que, durant el procés d'acreditació dels estalvis en certificats (CAE), hi pugui haver una variació de fins al 20 % respecte a l'estalvi estimat. Aquesta possible desviació també s'aplica al preu: si el volum final és inferior al 80 % del previst, s'ajusta a la baixa el preu d'adjudicació, i l'Ajuntament pot supervisar en tot moment els càlculs de l'adjudicatari.

- **Enllaç**

3.7. Annex 7

- T**ítol de la licitació**: Plec de clàusules administratives que regiran el procediment obert per a l'alienació onerosa de l'estalvi d'energia final generat en les actuacions d'eficiència energètica realitzades a les dependències municipals del Teatre Principal, el Palau dels Morlanes, la Biblioteca Manuel Alvar, la Casa de les Cultures i el Centre de Majors San José.

- **Municipi**: Saragossa.

- **Objecte**: Venda d'estalvis energètics (978,207 MWh/any) generats per actuacions d'eficiència energètica ja executades per l'Ajuntament de Saragossa. A canvi d'una contraprestació econòmica, el consistori cedeix aquests estalvis a subjectes obligats o delegats mitjançant un conveni CAE.

- **Preu de licitació**: 112.493,81 euros.

- **Text**: Aquest contracte té naturalesa patrimonial, ja que consisteix en l'alienació de drets exclosos de la normativa de contractació pública d'acord amb l'article 9.2 de la Llei de contractes del sector públic.

- **Enllaç**

Altres publicacions de la sèrie Medi Ambient

Eines

1 Gestió de serveis ambientals municipals / Gestión de servicios ambientales municipales / Management of municipal environmental services

2 Les solucions basades en la natura en l'àmbit municipal

3 Guia per a elaborar el pla director d'un equipament d'educació ambiental municipal

4 Aquí i així, renovables sí

Estudis

1 Una mobilitat per al segle XXI

2 Procés de compostatge: caracterització de mostres

3 Millores en la sostenibilitat de l'ús de l'aigua en els espais públics enjardinats

4 Educació ambiental. D'on venim? Cap a on anem?

5 Mobilitat i qualitat de l'aire; Estratègies i mesures per avançar cap a una mobilitat lliure d'emissions

6 Ciutats sostenibles. Ciutats inclusives

Publicacions disponibles a llibreria.diba.cat/

Diputació Barcelona

La guia ofereix una introducció al sistema de Certificats d'Estalvi Energètic (CAE), amb la descripció dels conceptes clau i dels actors implicats, i presenta les vies perquè les administracions públiques locals puguin cedir els estalvis generats i beneficiar-se econòmicament del sistema. La publicació també analitza la possibilitat de cedir els estalvis futurs que es generin en el marc de contractes públics destinats a actuacions d'eficiència energètica. El sistema CAE és un mecanisme relativament recent, que tot just comença a prendre forma, però que es preveu que tingui un paper clau en l'assoliment dels objectius de transició energètica.

Col·lecció **Eines**
Sèrie Medi Ambient **6**